

VIENYBĖ LIETUVNIKŲ

Literatūros, mokslo ir politikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. 13.

Plymouth, Pa., d. 27 Kovo (March) 1901 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XVI.

Risiant apie permainą adresu
butinai reikia atsiųsti ir senąjį adresą
Dėl norinčių pamatyti mūsų
laikraštį siunčiame vieną numer
dykai. Prenumerata turi būti iš-
virszaus apmokėta.

THE WEEKLY
"Vienybė Lietuvnikų"

APPEARING EVERY WEDNESDAY

The only Lithuanian "NEWSPAPER"
in PLYMOUTH, PA. Represents the
interest of more than 300,000 Lithu-
anians in the United States. Subscrip-
tion only Two Dollars per year.

RATES OF ADVERTISING.

ONE LINE ONCE	\$0.25
ONE INCH ONCE	\$1.00
ONE INCH, ONE YEAR	\$10.00

all communications must be addressed

J. J. Pauksztis & CO. Plymouth, Pa.,
The Printing Office of "Vienybė
Lietuvnikų" executes the cheapest,
promptest and most correct printing
in lithuanian language:
Job PRINTING in all modern languages.

"Vienybė Lietuvnikų"

Išseina kožną Seređą, Plymouth

KASZTUOJA.

ANT METU AMERIKOJE....	\$2,00
Į UZMARE.....	\$3,00

APGARSINIMAI.

Colis apgarsinimo ant metų	\$10,00
Viena eilutė smulkiom raidėms	25c.
Už colį vieną sykį garsinant	\$1,00
Pajieszkojimai: už vieną sykį	50c.
Du sykius garsinant	75c.
Tris sykius (už vieną dolerį)	\$1,00

Pinigai kitaip nesiimama, kaip tik per
MONEY ORDER, o registravotose gramotose
ant szito antraszo:

J. J. Pauksztys & CO.
224 East Main Str.,
Plymouth, Pa.

Star Drug Store.

kampus Main & Eno str.
PLYMOUTH, PA.

Parduoda gerai sutaisytas gyduoles ir chemizkus dalykus. Gerą
muilą, szejeczius, szukas ir t. t. Perfumas ir didelę daugybę visokių
mažmozių. Czysta arielka, vynai ir kitoki gėrymai vartojami kaip vaistai.

Daktaru receptai sutaisomi kogeriausiai.

M. ROSENBAUM

Geriausė dėl Lietuvių Agentura ant visos
Philadelphios.

Pardūdam LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIU į visas
dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susineszimus kiek-
vienoj dalyje svieto ir siuncziam pinigūs greitai ir pigai.

Susisznecam visokiose kalbose. Pinigūs priimam ban-
kon ir iszmainom. Visame dūdam prieteliszką rodą.
Musų Offisas 609 South Third str., PHILADELPHIA, PA.

A. L. GRAICZUNAS,

(LIETUVISZKAS DAKTARAS.)

772 Milwaukee Ave. Chicago, Illinois.

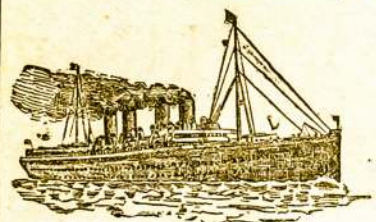
PRIIMA	{ nuo 8 iki 10 ryto nuo 12 iki 1 po piet nuo 7 iki 9 vakare.
LIGONIUS	

Atelk pate arba gali paszaukt į savo namus Gydan pasekmingai ir didziansioje paslapyje
užlaikau užsikreczianczias limpanczias, gėdingas ir prastoto vyriszczumo ligas.
Atesizaukiantiems per laiszką su apraszynu savo ligos duodu rodą.

Telefonas 309 - 2 S. S.

P. V. Obiecunas,

1012 Carson str. S. S. PITTSBURG, PA.

Parduodu Latvakortes ant visokių linijų ir siunc-
cziu pinigūs į visas dalis svieto Doviernastis
(pavedimus rėsztu) atlikimui reikalų su Masko-
lijos valdzia. Iszmainau visokius pinigūs ont
amerikoniezų ir t. t. Darau apszergėjimus nuo
ugnies (Fire Insurance) ant visokių dalkų. Jeigu
kurį atkeliausį užlaikytų kastiegarnėje, tegul
szauktasi prie manes, o asz į iszliuosuoėiu.
Lietuviai kreipkitės pas savo tautietį, o busite
užganėdinti.

W. Matuszevicius.

Uzdėjan krantuvę visokių tavorų kaip ant tai:
marezckinių, kalnierių, naktalų, petnesų, viso-
kių skrybėlių, maininių czeverykių, marezckinių ir
dar kitokių daigtų Teipogi laikau ir kriauciszką
szapą, siuviu drapanas dailiai ir pigiai. Lietuviai
jeigu einat pas zyda, geriaus eikit pas savo tautietį
112½ E. Main st. PLYMOUTH, PA.

Krantuvė Fornicziau.

Czlonai gausite pigiausiat visokius naminius
rakandus, kaip tai lovas, komodas, kreeses ir t. t.
Kiekvienas sykį pas mus pirkes, ateina ir kita
sykj. Susikalbėti galima visaip.

A. FAINBERG,

56 E. Main str. PLYMOUTH, PA.

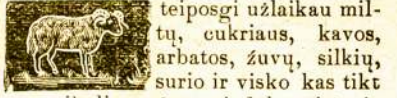
Griacziausiai iszgydo visokias ligas
Dr. J. Szlupas
Telephone 4373. 421 Penn. Ave.
Scranton, Pa.

Daugiau kaip
30 metus iszmegetintas!
Dr. RICHTERO
wisam swietui zinomas
"ANKER" (Inkarinis)
PAIN EXPELLER.
yra geriausis gyduole nuo
Rheumatizmo,
Neuralgijos, Sausgelos,
Strenu Skaudejimo ir tt.
ir visokių Rheumatiszku
skaudejimu.
uz 25c. ir 50c. pas wisus
aptiekorius arba pas
F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl Street,
New York.

**Mėsinyczia
Adomo Adzgaucko,**

Užlaiko kasdien szviezią mėsą, kiau-
lieną, verszieną, jautieną, avinczieną,
kumpiai szviezi rudyti, deszrų visokių
galima gauti dideliam pasirinkime.

teipogi užlaikau mil-
tų, cukriaus, kavos,
arbatos, žuvų, silkių,
surio ir visko kas tikt
yra reikalinga žmogui dėl maisto ir
už p gesnę prekę neikaip pas kitus
visi pas Ad. Adzgaucka

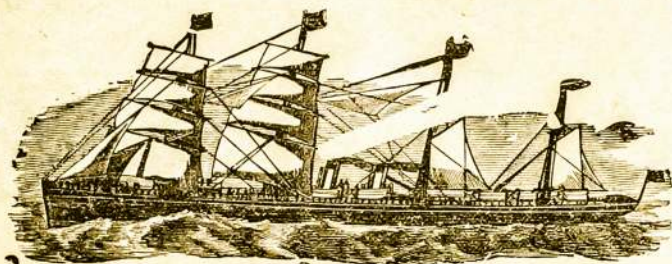
220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

**Daktarka.
Johanna Zelviene.**

Vienintėlė lietuviszka daktarka
gydo visokias ligas. Offisas ir gy-
venimas: ant kampo Centre Ave ir
Church ulyczų. PLYMOUTH, PA.

Offisas { nū 7 iki 9 ryto,
 { nū 12 iki 1 po piet,
atidarytas { nū 6 iki 8 vakaro.
Priima į savo namus ant tamtikro
laiko gimdyves (moteris palage) ir su-
teikia joms pagelbą ir gerą prieziurą.

Max Kobre
 Successor to
KOBRE & HERSCHMANN
Litewski i Polski BANK
 40 Canal Str.,—142 Division Str., New York

Prieteliai! dudu jums žinia, kad mes pardudam Szifkortes ant visu greicziausiu laivu uz pigiausia preke. Esu uztvirtintu agentu ant liniju, North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Nitherlands Lines Roterdamo. Siuncziam pinigus, kurius jus prieteliai gauna i 15 dienu. Musu kantoroje galite susizneketi lietuvizskai ir lenkizskai. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 25 metus su koznu apsiejome teisingai. Teiposgi pardudame tikietus ant visu gelezinkeliu Amerikoje ir Europoje.

Duodam zinoti kad mes priimam pinigus i depositu bankos ir mokam po 3 1/2 procentus ant metu. Procentu tik ta mokam nuo 50 doleriu ir viszaus, ale kad buva padeti ne maziau kaip 6 menesius. Padeti ir izimti gali kozna diena nuo 9 ryto iki 2 po pietu, ir nuo 4 iki 8 val. vakare.

Lietuvizskas ir Lenkizskas **Kromas** visokiu szvieziu tavo ru. Taipogi parduda szifkortes i yisas dalis svieto, ant greicziausiu ir drucziausiu laivu. Izmaino visokius piningus, o ir nusiunczia i uzmare, tiesiog i namus greitai ir pigiai.

Tam. A. Butkevyczius,
 NANTICOKE, PA.

Didele krautuve

IR KARZIAMA

Kas nori gero tavo gauti ir skanaus gerymo ragaut, tegul atsilanko pas **Joną Žukaucką**
 Plymouth, Pa.

ADRESAI

CENTRALISZKU VIRSZINKU „TEVYNES MYLETOJU“ DRUGYSTES.

Prezidentas — V. Daukszys
 P. O. Box 1018 Plymouth, Pa.

Sekretorius — A. Ilgunas
 412 Breaker Str. — Scranton, Pa.

Kasierius — A. Olszewskis
 60 Sub-Sta. Chicago, Ill

Knygius — N. Olszinskis
 825 St. Clair str. Cleveland, Oh.

The Fair Store.

Prekes mus krautuveje:

Viedral del angliu	15c.
Caberiai	65c.
Pintines del drapanu	39c.
Skaibynes	10c.
Splaudynes	10c.
Zerkolai	5c.
10 stuopu blekinės	10c.
Kedziu edlynės	7c.
Duoniniai peiliai	15c.
Duonmalszis	5c.

THE FAIR STORE

Pirmaus Hersberger's stand 43 E. Main st.
 Abe J. Stone, savinikas.

„LIETUVA“

Nedelinis laikrasztis iszeina kas petynczia Chicagoje ir paduoda zmonems svarbiauses ir teisingiauses zines isz Amerikos, Lietuvos ir viso svieto. „Lietuva“ paduoda naujusias politizskas zines, tai yra, apie krutejima zmoniu visuose krasztuose svieto, visose vieszpattytose, apie ju darbus, uzdarbius, naujiausius iszradimus (iszmislus) ir t. t. Kas „Lietuva“ skaito dasizinos apie viska, kas tik sviete darosi, apsiszvieis ir izmoks zmonizskai pasielgti.

„Lietuva“ kasztuoja ant metu \$200, ant pusės metu \$1,00. Pinigai tur but uzmoketi isz virzaus.

Uzsiraszydami ir pinigus siudami adresuokite teip:

A. Olszewski.

924 33-rd. st., Sub-Sta. 60
 CHICAGO, ILL.

DON'T TOBACCO SPIT and SMOKE Your Lifeaway!

You can be cured of any form of tobacco using easily, be made well, strong, magnetic, full of new life and vigor by taking **NO-TO-BAG**, that makes weak men strong. Many gain ten pounds in ten days. Over **500,000** cured. All druggists. Cure guaranteed. Booklet and advice **FREE**. Address **STERLING REMEDY CO.**, Chicago or New York, 437

Skaityk su atyda!

Pirmas Lietuvizskas **BRAVOSAS** Suvienytose Valstijose Sziaurine-Amerikos, kuriame iszdirba geriause **ALU PORTERU** ir **ELIU**.

Nes yra daromas isz grynų javu ir geriausiu apfiniu, norint ir geriant truputi uzsilinksmi bet gal-

vos neskauda, nes jame nera jokių primaiszytu kvarbu ne pronzku.

Todelgi perkantieje ir ir davejai (karcizianikai) viradcs reikalaukite Lietuvizsko

laus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszelpsite aavo Vientauczius lietuvius.

POLISH--LITHUANIAN BREWING CO.

DANVILLE, PENN., A.

SPAUSTUVE.

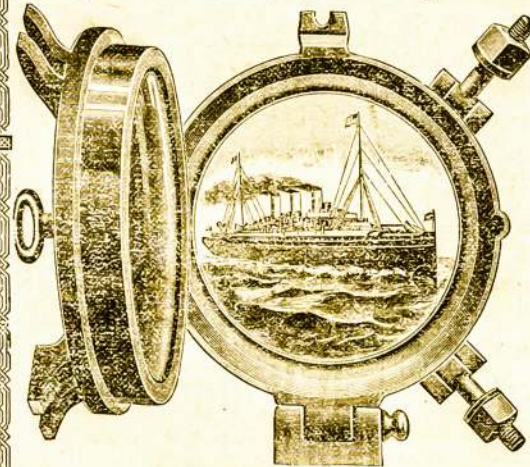
„Vienybes Lietuvniku“

224 E. Main Street, PLYMOUTH, PA.

Spausdinasi visokios knygos, konstitucijos del draugysziu, apgarsinimai, tikietai, bilos, gromatos ir kiti visoki darbai. Darbas atliekamas greitai ir pigiai.

PARDUODA LAIVAKORTES

* Ant visu kialiū geriausiu ir greicziausiu laivu *

Siunczia pingus i visas svieto dalis greitai ir pigi. Norintis kad jo piningai siuncziami i tevyne neprazytu ir kuo greicziausiai nueitu tegul kreipiasi
 Po TOKIU
 ADRESU
 pas mumis

J. J. Pauksztis & Co.

(P. O. Box 1018) 224 East Main Street,
 PLYMOUTH, PA.

GASH for acceptable ideas. State if patented. THE PATENT RECORD, Baltimore, Md.

6 West Main st. — tai yra mus numeris. 100 centu nupirke daugiau meos mus krautuveje, negu kokioj nors kitoj mieste. Kodeli? Mes perkame uz pinigus ir parduodame uz pinigus, uz tai nekur neprakiszame. Nepraszykite pas mus bargoti. NUMAZINTOS PREKES MUS MESOS KSACTUVE.
 6 W. Main st. Plymouth, Pa.

PERŽVALGA.

— „Tėvynės Sargas“ per siurpulus klausia: „kas tai būtų, jei pasiekęs augsztesnius laipsnius, igijęs didesnę valdžią, kurios teip trokšta, kun. Rodzevicius (žinomas parduėjas, Sziaulių gimnazijos prefektas) apverstų savo talentus ant vedimo į santaiką katalikų bažnyčios su Ruskių vieszpatyste?“. Butų tai, ką „Tėvynės Sargas“ yra jau padaręs, apgarsindamas savo riebę manifestą 12 savo numeryje pereitų metų. O Lietuvai nėra baimės nuo pavienių žmonių, kad jie būtų ir „ekscelencijomis“ — jai pavojingas nupuolimas dvasės visoje luomoje.

— Laižavoje (Žemaičizius) mokykla, „nesant tamtikrų namų, isikurė žydo karcziamoje, o žmonės už kits kito kimszo vaikus, papirkdami mokintoją, kad bent iszmesdamas kitus, jų vaikus priimtų“ („T. S.“). Tokios sanlygos vieszpatauja Lietuvoje pradžioj dvidešimtojo amžiaus, po despotizmo jungu.

— Indriejave klebonas Petraszauskis iszpraszdė nuo valdžios pavelyjimā įkurti arbatnamį (kaip Naumiestiszkis korespondentas apkriksztijo, — balabonę), kurį „T. S.“ vadina nauju obrusenijos lisdu. Tai teip, mat, Žemaitijoje kunigai rupinas apie žmonių gerovę.

— Žibuose (Prusų Lietuvoj) buvo atliktas 19 Vasario susirinkimas, ant kurio suėjo į 400 lietuvių; jo mieriu buvo įsteigti visuotinė Prusų lietuvių susivienyjinimą, bet stacziuos savo užduotės tas susirinkimas szį sykį dar neiszpildė. Už tai kalbų buvo apszčių ir yvairių (pp. Jankus, Bruozis, Butkeraitis, Lapinas, Strėkys, Kazoks, Birszkus); pilnos įturio ir ypacz žingeidžios buvo kalbos pp. Lapino, Bruozio ir Jankaus. —

— Laikrasztis „Saulėteka“,

prasidejęs nuo 1 Sausio 1900 m., iszeina ir tolians; jį rėdo ir iszleidžia p. M. Jankus Biltėnuose, savo spaustuvėj. 1 Kovo iszėjo 13-asis numeris, kaip tolesnis tęsimas pernykszczių. „Saulėteka“ žada būti žvelgyru, jį kurį atsispindės visi Lietuvos atsitikimai; tai bus, teip tariant, viena tik kronika sziolaiko lietuvių tautiszkio gyvenimo, — kronika ne szalininkaujanti, teisinga ir akvyta. Isz pernykszczių numerių matome, kad toji užduotė, bent kas link kronikos Prusų Lietuvos, buvo atlikta pasigerėtinau patogiai, dėlto tikimės topat ir ateityje. Dieve padėk!

— Lenkiszkaam laikrasztyje „Przegląd Wszzechpolski“ buvo talpinti „Kunigo rasztai apie bažnytinius prietikius Lietuvoje“, užgavusiejię musų dvasiszkiją. Vilniaus kunigai renka tarp savęs pinigūs, idant pasamdyti ką tokį, kurs iszvogtų rankrasztį: isz jo, mat, susekė autorių ir, žinoma, jį saviszkai nubausė. Jezuvitizskos paslankos („Liet.“). —

— Per susirinkimą Žibuose p. Kazokui isz Tatamiszkių nesisekė kalbėti, už tai gražiai nusisekė jo užnamymas, kurį p. Kazokas, susirinkimui baigiantės, iszreiszė tais žodžiais: „mano ponai! mes, vyrai, daug sykių susieinam ir musų pacziuos nekartą mislyja, ką tie vyrai susiėję veikia; sziądiens buvo ir musų moterims proga pamatyti musų veikimus; dėlto asz užpraszau, kad visi nuszauktumėm joms ant garbės: „musų lietuvininkes tegyvuvoja augsztai!“ Susirinkimas pritarė. Pagirtina, kad nors sykį nuszaukimą ciescriui užėmė lietuvis.

— „Ukininkas“ pranesza, kad per tris Karalius apie Naumiestį tapo iszlipinti atiszaukimai „Kas tur ausis teklauso“. Žemskiai ko isz galbos neiszėjo, tuos atiszaukimus benukrapsztydami. Ant rytojaus buvo gudų kalėdos,

tai tą darbą pavedė vaitui atlikti. Bublelių kaime atiszaukimą prilipino ant gudiszkos blekės, paties erelio, ir teip kietai, kad negalima nukrapsztyt — sykiu ir dažai nusikrapszto; vaitas su žemskiais bijosi pagadinti blekę, už kurią gautų užmokėti. — Nebuttų proszalį, nupjovus stulpą su bleke, nusiųsti ministeriui vidaus reikalų į Petropylę, idant parodyt policijos darbsztumą.

— „Nauja Liet. Ceitunga“ pranesza, kad netoli Priekulės, kaime Stragnuose, ant ukės p. Gervino tapo surasta daug senoviszkių liekanų isz laiko Didžiojo Konstantino, pradžioje ketvirtiojo szimtmeczio. Rasta pinigų, rankrinkių ir tt. Dvarponis Scheu isz Szilokarcziamos nusamdė tą vietą nuo p. Gervino ant 10 metų už 400 markių dėl perkasinėjimo ir suradimo daugiaus daigtų. Tų radinių padėjimui ketina įrengti Szilokarcziamoje muzėjų. —

— „Varpas“ pranesza, kad Liepojaus Vonsiackis, lietuvių krokodilius, paleidęs po kaucijoms: Landsbergą, studentą Mongirdą, Dr. Jonuszį, gimnazistą Bieleckį ir realiszkos mokyklos stud. Mickeviezių, teipgi paleido Birbilą, Baranaucką, Bendiką ir Ambrazaitį (45 metų), prazilusį kalejime kaip sniegas. Apie stud. Danileviezių nieko negirdėt, teipgi ir Poželą. Dr. Vainėkį, Dr. Alėkną, Janulaitį ir Czepanį teipgi paleist žada. Latvianj Pempę ir Galbį teipgi paleido.

— Vytesbėj (Vitebsk), dabar gubernijos mieste, o senovės lietuviszkam garde, nuo senų laikų yra užsilikus teip vadinama „unitų biblioteka“, užverenti savyje per deszintų tukstanczių (10,000) tomų reitai atitinkamų knygyų kalbose: lenkiszkoj, lotyniszkoj, graikiszkoje, valakiszkoje, holandiszkoj ir angliszkoje. Da-

bar tą biblioteką gabena rusų valdžia į Kijavą, idant pralobinti dvasiszkos pravoslaviszkos akademijos knygyną. Teip yra valdžia apiplėszus ir Vilniaus universiteto knyginyčias.

— Lenkiszkoji „Zgoda“ užtėmyjo, jeg laikrasztis „Freedom“ negalėsęs pasirodyti pirm Gegužio; sako, lietuviai ir rusinai dar ne viską pabaigtinai sutvarkinę ir savo nepadarę, per ką ir užsivelka darbas.

— Kaip regis, tulose lietuviszkose parapijose vieszi tikra revolucija. 17 Kovo, kaip pranesza vietinis „Daily Telegram“, Worcester lietuviszkoje parapijoj, kur klebonauja kun. Jaksztys, pakilo revolucija už deszintukus, kurių parapijonai nenorėjo mokėti einant bažnyczion ant sumoš. Kun. Jaksztys, kad priversti žmones mokėti, pasikvjėtė 4 policijantus, kurie neleido bažnyczion nė vieno, kurs nemokėjo deszintuko, ir dėlto pakilo maiztas. Gatvė užsigrudo žmonėmis, isz policijos atbėgo dar daugiaus policijantų ir maizztą nuramdė. Keturis, kaipo kaltininkus, suaresztavovojo ir jie užsimokėjo po \$5.00. Kaip policijantai pasakoja, nenorėjusių mokėti buvę į 75. Kas tolians iszdygs, matysime.

Isz Lietuvos.

Svyrių miest., Szventėnu pav., Vilniaus gub. Paduodam nekurias zinias isz korespondencijos, rasztytos isz szito miestelio į tulą rusiszka laikrasztį.

Paskutiniems keletui metų bėgant, musų krasztą apėmė lyg koks karsztis ant statymo bažnyczių. Nėra tos vietos, kur kunigai nestatyty ar nesitaikyty statyti naujų, vis pukesnių bažnyczių. Jei kur ir niszpuolė apie naują bažnyczią ruozstis, tai bent isz pamatų griebėsi taisyt seniasias.

AS Su-
iaurina-
geriau-
u javų
ir ge-
bet gal-
ne nėra
rbų ne
e ir (tr-
i) vira-
uviszko
celpsite

bas
sia
i-
lis
ei.
jo
n-
y-
ir
u-
e-
sei

Ideas.
ated.
EORD,
fd.

Kunigai ir pirma budavo tikrais karaliukais savo parapijose, bet ikisziol jų valdžia vis-gi buvo lyg užslėpta; dabar-gi iš daugelio atsitikimų regime, kad kunigija — tai didelė galybė savo parapijose: jų klauso visi parapijonai — ir valsčionys, ir miesčionys, ir dvarponiai; nieks nedrįsta nė žodžio pratariti, nors ir mato jų darbus, kenkiančius ne vien szejp ypatoms, bet ir visai parapijai.

Dievobaimingas lietuvis arba baltagudis, užsidedęs per karsztus ir tamtikrai nutaiktus kunigo pamokslus, su aszaroms akyse krapšto paskutinį skatiką statymui pervirsz didelių ir perdaug puikių dievnamių, kuriems neatliepia nė parapijos didumas, nė kokis kitas reikalas.

Pinigus ant statymų bažnyčių kunigai renka atskiriam, o be to dar jie krauja ant savo parapijonų yvairius mokesčius už atlikimą religijos apeigų. Kur tie visi pinigai eina — nieks negali žinoti, nes nėjokių atskaitų kunigai tame niekam neįsizuoda. Tuotarpu mokslinycios, valsčių namai, vieszos grūdų krautuvės — griuva, o kur jų nėra — tai nė neketama statyti.

Pereituos metuos, szventinant bažnyčią pacziuos Szventėnuos, viens iš kunigų labai gerai pasakė: „visi mes matom szios szventinycios puikybę, bet nieks neregė, kiek iš jos statytojų liko per ją be duonos kšnio“.

Teip tai, iš didesnės dalies teisingai, apraszo rusas — korespondentas apie Vilniaus vyskupijos kunigų nesupratimą žmonių padėjimo ir skriaudimą jų visokioms rinkliavomis ir aukoms. Toliaus, jis skundžiasi, kad kunigai, girdi, įgiję neaprobežiuotą valdžią ant žmonių proto, buk tai per įraszymą jų į visokius „szkaplierius“, „razanczius“, „juosteles“ ir tt. Kaip paveisdą

korespondentas apraszo vieną atsitikimą, kurs jį labai pikina, bet mus gali negu tik džiuginti, kaipo atviras ir drąsus apsireiszkimas *bendrios* žmonių dvasės pasiprieszinime valdžios vietininkams.

Žadievių (kaip tikrai lietuviszkai — nežinom) parapijoj, valsčiaus starszina S., pats katalikas, buvęs net feldvėbeliu karumenėje ir pelnęs szv. Jurgio kryželį, taigi nė bile pauksztis, susipykęs už kaszin-ką su kunigu, praneszė valdžiai apie didelį klebono prasižengimą: kad jis išskilmingose caro dienose laikydavo gedulingas (želaunas) miszias.

Kada apie tą dalyką dar tikėjo tyrinėjimas, tam valsčiuje pasitaikė gale Sausio mėn. szijų metų valsčiaus susirinkimas; pribuvusį ant to susirinkimo santaikos tarpininką (mirovų posrednik) valsčionys per nevalę prispyrė, kad jis numestų tą denuncijantą starsziną nuo vietos, o į jo vietą paskirtų kandidatą. Be to dar žmonės sudėjo tarpininkui daug skundų ant pavarytojo starszinos S.

Tarpininkas praszalino S. ir užvadavo jį kandidatū.

Bet netrukus slapczioji policija susekė sziam dalyke kun. R. suktybes ir valdžia vėl pagražino danesziką S. į starsziną, o kunigas, sako, teipgi apturėjęs prideranczią baudą (vienur girdėt — trijų metų celę kliosztoriuų, kitur — 300 rublių užsimokėt).

Bet sztai, kada 14 pereito Vasario į Josvių valsčių, prie kurios priguli Žadievių parapija, atvažiavo su savo reikalais tas pats tarpininkas, tai niekėno neszaukti, nė neraginti susirinko į valsčiaus kanceliariją apie 250 vyrų ir antru kart prispyrė tarpininką, idant numestų S. nuo urėdo, o starszina pastatyty kandidatą. Prie tam, szį sykį žmonės per įnirtimą gana sziuurkszcziiai pastatė savo reikalavimus.

Tarpininkas norėjo iszsmukti, neiszpildęs žmonių noro — bet nieks jam nedavė arklių iszvažiuoti. Tarpininkas paspruko eiti pėsczius ir pasitikęs žmogų, praszė davežti jį į artymiausia valsčių; bet valsčionys, sekdami pasakui tarpininką, pasivijo jį ir, nedavę toliaus dangintis, sugražino į valsčiaus kanceliariją. Tarpininkas užsidarė seklyczioje, mėklindamas žmonės iszsiskirstyszę, — bet žmonės su neuoilaidžia isztverme isztisias dvylika valandų iszstovėjo aplink valsčiaus namą. Tarpininkas kėsinosi isztrukti nematant per langą ir pabėgt, bet jį žmonės sucziuope ir vėl patupdė atgal.

Starszina-gi (senasis, tas denuncijantas S.) kiaurą tą laiką tupejo ant augszto, po pastoge, vienam surdutelj, prie 15 szalczio laipsnių (pagal Fahrenheitą, kaip Amerikojskaito, 60°).

Ant kiek kunigas prie visų atsitikimų prisidėjo — korespondentas nepasako; tiek tik žinia, kad klebonas susikrovė savo daigtus ir pasakė parapijonams — greit iszvažiuosę (arba greicziaus — pasakysim nuo savęs — busę iszgbentas). —

Kabilninkai, Szventėnų pav.

Sziose vietose buvo toksai atsitikimas. Kabilninkų kunigas, nuo parapijonų vardo, užmanė pastatyti naują bažnyčią. Parupinęs plianus ir gavęs nuo valdžios užtvirtinimą, klebonas ėmė grinsti tokią bažnyčią, kuri — kaip patys parapijonai sako, — galėtų užtekti dviem, tokiom kaip Kabilninkų, parapijom.

Surentę pamatus, ėmė muryti sienas — pasirodė niekai plytos. Vietoj ką netikusias plytas parduot, o pirkti geresnes, klebonas prasimanė iš tų negerųjų plytų pasistatyt muringą kleboniją. Ir sztai nė nepradėję bažnyczios, murijo ir iszmurijo per sieksnį augsz-

czio kleboniją; tik toliaus negalėjo muryti, nes neteko plytų, o prietam ir parapijonai patyloms pradėjo rugoti, kad prabasczius labjaus rupinasi apie savo gerovę, negu bažnyčią.

Kitus metus prasidėjo statymas bažnyczios; pavargę parapijonai tikėjosi atgriebti ką buvo įmokeję, bent parsisamydami pristatymui reikalingos medegos ir pasisiulydami atlikti, kokį galima, darbą. Bet surinktųjų ant bažnyczios pinigų pasirodė teip nedaug, jog patiems žmonėms parsiejo nuo savęs už dyką ir vežimus pristatyt, ir medegą pagamint, ir darbą atlikti. Nėgana to — ką ir teip buvo dideli mokeszcziiai už visokias bažnytines pareigas, — dar uždėjo naują mokesztį už iszpažintį po pusę rublio už sykį. Vargdienio namuos 8—10 einanczių prie iszpažinties: jieszkok 4—5 rublių ant sykio.

Nežiurint ant to visko, pinigų statymui bažnyczios vis pritrūkdavo, nors pacziam klebonui iszteko kasztų, idant pastatyti ant savo vardo medinius namus, kuriuos jis iszleidžia ant randos.

Kad pinigais aukų nieks jau neduodavo, klebonas iszrado naują budą: rinkti aukas daigtais. Iš pradzių žmonės dovanodavo gerus daigtus, bet į galą pradėjo primėlioti betkokį niekniekį. Kunigas ir iš to mokėjo pasinaudoti: jis ėmė tuos daigtus leist ant lioterijos, kaipo gerus. Vieną lioterijos traukimą užklupo policijos asesorius (pristavas) ir dalykas pakliuvo į sudą. Kaltę apsiėmė ant savęs viena dvarponė. Liudininkai, žinoma, visi buvo pamokinti, kaip viską pasakoti. Ir viskas ėjo kuonogeriausiai; liko neiszkvosti tik du liudininkai: vienas žydelis ir kitas žmogelis. Žydelis, nieko neiszpažinęs apie lioteriją, sakė, kad davęs 15 kapeikų iš savo noro ant

bažnyčios. Sudžia, szypso-damasis, užtėmyjo, kad rabinas jį nubaustų, dasizinojės, jog jis duoda ant katalikų bažnyčios.

— Rabinas, jei dasigirstų, tai, teisybė, bartų manę, bet tik už tai, kad per mažai daviau; nes prabascius kas metai padovanoja musų vargdieniams net po penkis rublius, — atsakė kytras žydėlis.

O tas žmogus, kunigo isztikimasis, kurs nesziėjo visiems lioterijos numerius, kaip žioplis, iszpliaupė visą teisybę, tai yra kad jis pardavinėjo lioterijos bilietus; ant galo, prasė dar kasztų už žygį. Sudžia net nusijuokė: „už ką tav kasztus mokėti — sako — kad tu sudarkei visą reikalą? matai, žydėlis — tas gerai liudyjo, o užmokesczio nepraszo”. Bet visgi sudžia nubaudė apkalintąją poniją ant 5 rub.

Dabar eina kalbos, kad tą pristavą isz czia iszėse.

Užbaigimui bažnyčios reikia dar ne vieno tukstanczio rublių, o jų nėr isz kur imti. Kabilninkų valsecius, kurs susideda isz dviejų parapijų — katalikiszkos ir pravoslaviszkos, — turi isz viso vos 403 ukės su 5289 žmonių abiejų lyczių. Pietam ukės menkos, dirvos skurdzios.

Ką szejp stacziai ima ant naujos bažnyčios, tai be to dar po kaimus valkiojasi visoki kolektoriai, kurie teipgi nemažai skatiko iszkaulyja, o tarp jų atsiranda ir toki, ką surinktas be kontrolės aukas paglemžia. Visiems lengvas ir mielas vargdienio skatikas.

Smargonys, Vilniaus gub. Netoli nuo czia yra žydų kolonija, vadinama „Borowy Młyn” (szilo malunas). Kolonija susideda isz 50 ukių ir apie 900 gyventojų. Iszilgai kelio, einanczio į tą koloniją, jau pastatyti muilo fabrikas, kailių dirbtuvė ir į deszimtį gyvenamų triobų; gali tikėti,

kad kokiai deszimcziai metų pralinkus, toji kolonija pavirs į Smargonų priegardį. Visa naujokynė — tai viena ilga gatvė, kaip sodziuose; ta gatvė apstatyta tik isz vieno szono. Kitoj-gi pusėje stugos tik sinagoga (maldų namas) ir keletas bakužių. Kolonija baisiai apleista ir neszvari; gatvė, žinoma, neiszgrinstas, pavasarį ir rudenį purvynas neiszbredamas. Gatvėmis braido karvės, arkliai, ožkos ir kiti namų gyvuliai ir paukszcziai. Ypacz stebėdina czia stoka kokio nors želmens ir augmenų: neiszvysi ne vien darželio, bet neuztiksi niekur nė žaliuojanczio stagareljo. Tai-gi nedyvai, jog uesant nė tvaiko isz fabrikų, oras czia vienog, be galo bjaurus. Kolonistai net geruose metuos, nė nesigailėdami triuso, neįstengia iszmaitinti savo szejmynos; nes žemės mažai, o ir ta pati niekam nedera; per tai kolonistai įjeszko uždarbio paszaliuos. Jaunieje iszeina į Smargonų fabrikus ir dirbtuves, o senyvi ten pat vercziasi važnycziodami. — Taigi valdzios bandymai pririszti izraelieciuzs prie laukų neprigyja nė Mazarusijoje, nė Lietuvoje. Keliolika szimtų metų tauta nevarczius sunkaus žambo, negali isz syk vėl jį pamylėti.

Politiszkos žinios.

Amerika. Pilipinai vis povalei zengia tuo keliu, kuris atves juos prie galutinio nusziramdymo po Suvienytųjų Valsztijų ranka. Nors pasitaiko dar isz pilipiniecių pusės nevien pasiprieszinimai, bet ir užpuolimai (provincijoj South Ilocos jie užpuolė ant sodziaus Ugius ir iszdraskė jį), bet tankiausiai insurgentai prie pramogos sudeda ginklus; tokių atsitikimų pereitą sanvaitę buvo keletas: ant salos Panay, tagalių vadas Diocino, o teipgi kitų pasikėlėlių generolas

Fullon pasidavė amerikieciams, per ką visa sala turės galutinai aprimti; ant tos salos įvesta jau civiliszka valdzia, kaip lygiai ta valdzia jau vieszpatauja ant artymųjų saluczių Masbate, Tiaco ir Burias su 40,000 gyventojų. Ant salos Negros pasidavė 800 insurgentų su savo vadu ir visais ginklais.

Tarp tų plėgų, kuriomis amerikiečiai užleido nelaimingus pilipiniecius, ar ne baisiausia bus raupų liga; kaip daktarai sako, serganczių ant viso salyno bus į 20 tukstanczių, o ligonbuczių užtektinai nėra ir negalima raupuotus atskirt nuo sveikųjų, per ką antkritis plecziasi.

Suvienytos Valsztijos vos spējo stoti viena koja ant Pilipinų žemės, kaip jau pradėjo traukti medegiszką naudą isz tos szalies. Amerikos vaisba (kupczystė) su Pilipiniais vis auga: sztai, pirmuose asztuoniuos mėnesiuos 1900 metų Amerika įvezė savo pardavinių ant 1,340,717 dolerių; tam pat laike 1899 m. buvo nuvezta pardavinių dar tik ant 780, 739 dol.

Visa Pilipinų vaisba yra nekokia, kaip dėl tokios turtinogoszalies: pirmuose asztuoniuos mėnesiuos 1900 m. privežta visokio gero už \$16,865, 684, o iszvezta isz czia į kitas szalis už \$17,808,222; taigi apie vieną milijoną dolerių pasiliko Pilipinuose. Kad szalis aprims, tai, žinoma, vaisba ir pramonė galės daug augszeczians pakilti.

Rytinė Azija. „Nežinau, kuo asz užsiplėniau mirtį, bet jeigu ji reikalinga, idant iszliuosuoti Pekiną ir suversti bogdychaną (Kinų ciesorių), tai asz mirsztu su noru, kaipo patrijotas ir tikras savo szalies sunus”. Teip pasakė viens isz tų mandarinų, kuriuos aną kartą vedė nukirtimui. Sziaudien vieszpattytės reikalauja

nubaudimo dar 96 augsztenczių valdininkų, isz kurių szeszi turi buti nužudyti. Net pusiau-barbariszkoji Rusija pasiprieszino tokiam ne-svietiszkam reikalavimui, o zodziai, kuriuos isztarė ansai vedamas myriop mandarinas iszspaus amžiną gėdos ženklą ant jo sudzių kaktų.

Pasiuntiniai dabar tariasi, kiek pareikalauti nuo Kinų atlyginimo už įsikiszimą. Nekurios vieszpattytės, kaip sztai pirmutinė Amerika, atkiszso, kaip vanagai savo godzius nagus, reikalaudamos net po 200 milijonų dolerių; bet Rusija su Prancuzija prieszinasi tokiems augsztiems reikalavimams ir teisingai sako: kam jums reikejo traukti tiek daug karumenės ir ją czia laikyti, tuo tarpu kada užėmus Pekiną, nėjokio pavojaus jau nebebuvo? Kas norėjo, kaip Vokietija, pagąsdinti svietą, tai tegul sav ir kieszienos patuszti-na, bet savo, o ne svetimus. Rusija su Prancuzija sako, kad visiems užtektų 200 milijonų, kuriuos vieszpattytės pasidalysė po asztuntą dalį.

Susirėmimas rusų su anglais už žemės rėžį ties gelezinkeliu Tientsine parėjo ant diplomatiszko kelio ir ant vietos dabar pavojaus nėra, nes ir vienų ir kitų karumenė prasiszalino.

Didžiausias dabar masgas visam Kinų ermyderyj, — tai Rusijos paslankos ant Mandziurijos. Vieszpattytės nerias isz kailio, idant netektų tas kšnis Rusijai, o Rusija laiko sav ramiu užėmus tą szalį, ir tycziojas isz vieszpattysczių. Jei kitos vieszpattytės, paskalinusios, ir pasuktų vuodegas, tai Japonija vis-gi teip neužleisztų Rusijai tą szalį po savo szonu ir isz to be abejonės kilis didesnė karė.

Pietinė Aprika. Kaip ir reikejo tikėtis, visos kalbos apie pasidavimą vyriausio burų vadovo Bothos anglams bu-

vo grynias melas. Teisybė, jie-
du susiėjo su lordu Kitchener
ir pakalbėjo apie reikalus; bet
kada Kitcheneris, pagal suta-
rimą, atsuntė Bothai ant ras-
to pasidavimo sanlygas, tai
Botha stacizai, ir kaip anglai
sako ruscziai, atmetė, nes jose
nebuvo pripažinimo Transvaa-
lio ir Oranijos savistovystės.
Toku būdu karė vis tęsiasi;
Oranijos eziuose atsitiko du ne-
laimingi burams susikirtimai,
bet ir burai daro savo: pul-
kauninkas Delarey vėtravoja
vakariniam Transvaaliui, ne-
duodams anglams nė valandos
atsilsio; kitoj vietoj, ties Stan-
dertonu, 400 burų užpuolė ant
anglų trukio su provijantu ir
jį užgriebė sav. Gen. De Wet's
telkia savo insisklaidžiusius
burus į daigtą ir, rasi, neužil-
gio ką vėl išgirsim apie jo
pėrgales.

Dalis darbu.

Meyersdale, Pa.
Baltimorės ir New Yorko ka-
pitalistai nupirko 25,000 akru
žemės su anglų guoliais už
\$279,000 Somerset paviete,
kur parengs naujas anglų kas-
tynes.

Pittsburg, Pa. Stryt-
karių darbininkai Mononga-
hela Traction Co. nutarė strai-
kuoti, jeigu kompanija nepri-
ims atgal keletos atstatytų dar-
bininkų.

WilkesBarre, Pa.
Gyvenimų teplioriai, dekorato-
riai pareikalavo nuo savo darb-
davių 8 val. dienos darbo ir po
30 ct. algos už val. Jeigu darb-
daviai ant to nesutiktų, tai
nuo 1 Geguzio straiukuosė.

Massilon, Ohio.
Vietinio distrikto visi kalna-
kasiai nutarė straiukuoti reika-
laudami 8 val. darbo laiko
dėl inžinierių, kurie vinduoja
anglis iš kasyklų.

Plymouth, Pa. Ka-
syklos Dodson, No. 12, kur
nedirbo nuo pernai pavasario
sudegus brėkeriui, praėjusę

anvaitę pradėjo jau dirbti.

New York. Tarpe
kriaučių prasidėjo smarki agi-
tacija, kad panaikinti visas
menkesnes kriaučių darbavie-
tes, kur darbininkai dirba už
menkesnę algą negu unijonistai
ir labai nesveikose vietose.

St. Louis, Mo. Czion
sudegė didžiausia McDonaldo
geležies liejinyčia, kur visi
darbininkai turėjo kitur įjesz-
kotis sav darbą.

Jersey City, N. J.
Keturiuose geležies liejinyzio-
se sustraikavo visi formų tai-
sytojai reikaludami 9 val.
dienos darbo vietoje 10 valan-
dų.

Pittsburg, Pa. Ge-
ležies liejinyzia National Tu-
be Co. pakėlė prekę ir darbi-
ninkams algą ant 5 proc.

Lebanon, Pa. Corn-
well & Western R. R. Co. ap-
siėmė išžvest naują geležinke-
lį nuo miestelio Cornwell iki
Steelton ilgio 25 mylių.

Waynesburgh, Pa.
Czion yra statoma blekės lie-
jinyzia, kur nuo 1 Ruggju-
czio gaus darbą 350 darbinin-
kų.

Ant visų užklausimų ir rei-
kalavimų Susivienijusių kal-
nakasių kompanijos nedavė jo-
kio atsakymo. Philadelphijos
laikraszcziai pranesza, kad
kompanijos lauks 1 Balandžio
ir žiurės ką kalnakasiai darys.
Prezidentas Mitchell nuvyko į
New Yorką jeib patirtų Mor-
gan'o mierius arba gal jam gal
ir pasiseks ką išžderėti. Į tar-
piniukus yra įsisiulęs vysku-
pas Porter, kaip per praėjusį
straiką arkivyskupas Ryan išz
Philadelphijos. Tai-gi ar bus,
ar ne straikas, nieko negalima
žinoti dar. Matysime, kas nu-
sidoos nuo 1 Balandžio.

Isz Amerikos.

Teipgi vargdienis.
Laikraszcziai apraszudami
B. Harrison'o, buvusio prezi-
dento, gyvenimą ir mirimą,

visi sutaria, kad jis mirė labai
pavargęs, tiesiog kaip elgėta
(ubagas), nes paliko tik....
\$300,000 pinigų.

Atsitikimas ant
geležinkelio.

Floridoje, netoli Palatka, 17
Kovo užsidedė du Pullmano
vagonai; pasazieriai, kurių bu-
vo 17, vos spėjo isztrukti, o jų
daigtai supleszkėjo; tų daigtų
vertę apskaito ant 10-15 tukst.
dol., o visą pragaisztį ant 60
tukst. dol.

Ilgai gyvenęs.

Dovydas Mitchell, farmeris
Lincolne, Ill., szventė sziomis
dienomis savo gimimo dieną,
sulaukęs lygiai szimto metų;
senis dar ir dabar drutas ir
sveikas; drauge su juo gyvena
8 vaikai, 28 ainiai ir du pro-
ainiai.

Brangus
saldumynas.

Indianapolis, Ind. tulas post-
master'is J. C. Wheat, priesz
norą ponios Lillian Bonni-
fields, apglėbęs ją pabucziavo;
ponia B. apskundė Wheat'ą į
sudą ir sudo prisaikintieji pri-
pažino už tą buczkį \$1,500.

Velnio nėsą.

Oshkosh, Wis, kongregaci-
jonistų pastorius Edward H.
Smith apskelbė savo klausyto-
jams, kad velnio visai nėsą,
nes, sako, Dievas ir Szėtonas,
tai yra gerybė ir piktybė, ne-
gali vienu kart buvoti. Tas
pats pastorius, budams prie
karumenės laike karės su Ispa-
nija, mėgdavo sakyti, jog „ge-
ras alus — visada geresnis už
blogą vandenį". Kiti pastoriai,
uzrietę skvernus, mėto ant jo
žaiBUS ir perkuonus.

Airiai Chicago'je.

Szitam mieste yra į 200,000
airių; nė paczioj Airioj nė jo-
kiam mieste nėra jų teip daug.
Ar-gi dyvai per tai, kad jie ver-
žiasi prie užgriebimo valdžios.
Moters subruzdo.
Topeka, Kansas, 2 Balan-

džio bus rinkimai miesto val-
dininkų, kame moters ims di-
delį dalyvumą balsavimuose.
Pirm to niekad nebuvo tiek už-
siraszusių balsuoti, kiek da-
bar, o tai per moterių pasidar-
bavimą. Ant paskutinių rin-
kimų prezidento buvo tik 10,
174 užsiraszusių balsuoti, o
dabar ant rinkimo miesto val-
dininkų užsiraszė 15,000, tarp
kurių 6000 moterių. Moters
vaikszziojo nuo namo iki na-
mo, prikalbinėdamos vyrus ir
moteris balsuoti, ir tik už to-
kius vyrus, kurie pildys jų rei-
kalavimus — užgins mieste par-
davinėjamą visokių svaiginan-
čių gėrymų. Szitas darbas
yra nuopelnu moteriszksės Na-
tion, kuri pakėlė prieszais kar-
cziamas kovą, kad jas isznai-
kinti.

Maisztas
kasyklose.

Lansing, Kansas, valstijos
kalėjime sukilo kaliniai, kurie
yra apsudyti ant sunkių dar-
bų. 284 isz jų dirbo kasyklo-
se, kurie buvo apsunkinti per-
dideliu darbu ir gavo per men-
ką maistą. Jų pasiguodimai
ir reikalavimai visados liko
neiszklauystais ir jie sutarė
savu būdu tai atsiekti. 18 Ko-
vo jie apspietė 15 savo dabok-
lių, visus suvarė į vieną vietą
kasyklose ir nutarė tol neisz-
leist, kol kalėjimo virszininkas
nepazadės pagerinti jiems maistą.
Maistas buvo teip negeras,
kad kaliniai kasyklose pjove
mulus ir mito jų mėsa. Paki-
lus tam maisztui nieks negalė-
jo jeiti nė iszeiti isz kasyklų;
į kasyklas neleido kaliniai o
isz kasyklų dabokliai. Kad
apgaleti kalinius, 8 sargai ap-
siginklavę leidosi į kasyklas
į visas szalis szalis szaudydami
kur sužeide du kaliniu. Kali-
niai pasidavė, bet pasakė, jei-
gu nenumazins darbo ir nepa-
gerins maisto; jie užmszė da-
boklius ir sugriaušę kasyklas
nebodami ant savo gyvasties.
Drąsi moteriszksė.

Chicago Ill. Jieva Shephard gyvenanti po num.6242 Woodland Ave. iszgirdo bildesį savo dukters kambaryje, kurios tuom tarpu nebuvo namieje. Pažiūrėjusi pamatė puikiai apsirėdžiusį vagilių kraustant komodą. Užklausus ką czion jis daro, vagilius mandagiai atsakė, kad neesąs vagiliu, tik jieszkąs ponios Landers ir ar ji nepasakytų jam, kur anoji yra. Shephardienė vietoje atsakymo kirtu vagiliui į tarpakį ir pagriebusi už gerklės gabeno laukan paduoti policijai. Moteriskė vienog nuilso ir nekiek atleido gerklę vagiliaus ir tasai išsprudo iš anos stiprių rankų.

N e l a i m ė s .

Washington, D. C., 12 Kovo užsidedę farmerio Williams namai ir liepsnose žuvo trys jo vaikai.

Chicago, Ill., 11 Kovo skalbinyčioj Doremus'o, prie West Madison gatvės, truko senas garinis katilas, per ką stojosi baisi nelaimė: trioba, kurioje buvo skalbinyčia, iszkilo į orą, o iš 40 ypatų, ten dirbusių, per vis moterių ir mergaičių, žuvo nuo eksplozijos 9 o visos kitos sužeistos.

Pittsburg, Pa., „American Iron Works“ fabrikuose truko du gariniai vamzdžiai, sunkiai sužeisdami 5 darbininkus.

Pittsburg, Pa., alaunycioje McKeeport trukęs katilas užmūšė du žmones.

Ties stotės Mud Creek (netoli nuo Plymouth, Pa.) truko katilas ant lokomotyvo Lehigh Valley geležinkelio; lokomotyvas nuvirto į upę Lehigh ir trys vyrai tapo prietam užmūšti.

U g n y s .

Hartford, Wis., 10 Kovo sudegė didelė pirstinaiczių dirbtuvė, prigulejusi broliams Uber; namų vertė — \$2000, o išdirbinių — \$10,000.

San Francisco, Cal., sudegė czia trioba, kur laikė arklius

parsamdymui; miegojusieji ten 5 darbininkai, o teipgi 76 arkliai užtroško.

Iowa City, Iowa, ugnis sunaikino 2 triobas, prigulejusias prie Universiteto rumų; pragaiszties esą ant \$250,000.

Cloversport, Ky., 14 Kovo iszdegė beveik pusė miesto; žmonės liko ant gatvių po plynu dangum. Pragaiszties labai daug; vienos kompanijos tabako sudegė milijonas svarų.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Bridgeport, Conn. Skaitydams laikraszczius, raudi yvairių apraszymų apie lietuvius isz visokių vietų, bet isz Bridgeporto nieko, lyg mūsų miestelio lietuviai miegotų letarge. Ne. Mes nemiegam, tiktai pažadinimo, pakurstymo mums reikia. Praėjusį metą ir mes su savo pinigėliu prisidedome prie įkurimo mūsų parodos Paryžiuje. Dabar vis skaitydami atsiszaukimus, tai apraszymus kanczių mūsų brolių kankintinių nuo despoto caro už platinimą apszvietos arba norą apsiszviesti, mudu su draugu susitarėm 3 Kovo pereiti per lietuvių gyvenimus ir surinkti centą, kitą tiems mūsų szviesuoliams. Geros valios lietuviai nesiliko kurti ant mūsų paklabinimo, kaip rodo jų vardų litanija. Berods, užtikome gana ir plonproczzių, bet tuszczia jų. Apie niekverczzius neverta nė kalbėti.

Praėjusį metą buvome sutvėrę Lietuviszką Demokratiszką Kliubą; isz pradžios gerai sekėsi, prisirasė apie 60 sąnarių, mokėdami po 15 ct. mėnesinės. Nusisamdėm salę ir mokėjom po \$25 randos ant mėnesio. Nuo draugyszzių ir svetimtauczzių už susirinkimus ir balius surinkdavom po \$17 ir daugiau, kasztai veik apsimokėdavo ir reikėjo tik vienybės. Laikėmės iki rinkimui prezidento ir mat nepataikyta: mus kliubas buvo demokra-

tiszkas, o laimėjo prezidentą republikonai. Isz to kilo partijos, nesutikimai ir kliubas sugriuvo.

Kaip visur, teip ir pas mus stoka tautiszkių agitatorių, o jie daug gero padarytų tautai ir patiems žmonėms. Reikia agitatorių ir organizatorių. Pernai rudenį, važinejant Dr. Szliupui po szią apielinkę su prakalboms, buvome ir mes jį užkvietę, bet nežinia dėl kokios priezasties mus daktaras aplenkė. Aukų rinkėjai:

Juozas Dullbis,

Kazys Zaleszkeviczia.

Scranton, Pa. Vietinė Lėvelio draugystė 13 d. Vasario kėlė zieminį pokylį. Svečiai ir draugai gražiai linkminosi ir visi buvo užganėdinti isz geros tvarkos. Apmokėjus visus pokylio kasztus, gryno pelno pasiliko \$53,00. Lėvelio draugystė dar jaunutė, ne seniai gyvuoja, bet bene daugiausiai szelpia abelnus tautiszkus reikalus. Ant susirinkimo 10 Kovo vienbalsiai nutarė paskirti \$10,00 tautos reikalams ir teip:

Paszalpai kankintinių \$5,00
Ant laikr. „Freedom“ 3,00
Pamink. Dr. V. Kudirkos 1,00
Visztaliui 1,00.

Teipgi mūsų draugystė isztaria szirdingą acziu Lietuvos Dukterų draugystei už prisidėjimą prie rengimo pokylio.

Scranton'e yra keliolika draugyszzių ir skaitlingų sąnariuose, turinzių net tukstantzius bankose, bet ant tautos aukuro nė skatikėlio nedavusių. Lietuvos Sunų blaivystės dr. viena tik atsižymėjo ir gaila, pakriko dėlei vienpu systės.

Geistina, kad visos draugystės isz vieno szelptų tautiszkus reikalus, uždėdamos savo sąnariams mokesťj po 1 centą ant mėnesio, isz ko susidėtų nemaža pinigų abelniems reikalams, per ką pasikeltų ir mūsų tauta. Dėlei cento ant mėnesio nė vie-

nas nepavargs, o nauda bus didelė lygiai visiems.

Vardan draugystės A. Grybas.

Waterbury, Conn. Naujienos paprastos. Prie netinkančios ir duodancios blogą paveiksłą lietuviszkos neva paprapijinės mokslainės, vaikai pradėjo viens kitiems galvas skaldytis. Ar negražus tai mokslas? Czion susitvėrė nauja dr. „Lietuvos Sunų“ ir užmanė padaryt didelį „Fairą“ (laimturgi). Pelną paskiria uždėjimui lietuviszkių muzikantų (kapelijos). Laimtraukis tėsisis per penkis vakarus: Balandžio 9, 10, 11, 12 ir 13. Ant minėto „Fairo“ bus perstatyta komedija „Nesiprieszyk“, lietuviszkos dainos, prakalbos, iszrodymas akrobatų, pasilinksminimas ir tt.

Lietuvos Sunų dr. įdėjo į savo konstituciją, mokėt kiekvienam po 1 c. ant mėnesio, ant lietuviszkių tautiszkių reikalų. Minėta draugystė, pagal prakilnumą savo mierių, didei bujoja ir ne poilgam pavys ant visko daug senesnes draugystes.

Lietuvos Sunų draugystė, maloningai užkviecia delegatus nuo kitų draugyszzių, Verbų nedėlioje 7-tą val. vakare, ant p. Kudirkos salės 881 Bank str. dėl pasirodovojimo, kas link parodos reikalų. Meldžiame visus pributi. Paroda bus pirmutinį vakarą, tai yra 9 d. Balandžio, 1901 m.

Waterbury'o Susiv. 11 kuopa, matydama savo du draugus nuskriaustus vienbalsiai užprotestavo priesz tokį nesanzioniszką Susiv. Centr. Komiteto pasielgimą.

Lietuvos Sunų dr. *Sqnarys.*

Boverton, Pa. Pas mus lietuvių yra ne daug, dvi szeimynos ir 15 pavienių. Dabai prastai eina ir tie patys keliauja kitur jieszkoti darbo. Apszvietimas stovi žemai tarp lietuvių, kaip ir visur. Vos

keletas skaito laikraszczius, kiti įsikisę į kisenius angliskus laikraszczius niekina lituviszkus, bet tokie greičiausiai nė skaityti nemoka.

R. Laurymaitis.

Grand Rapids, Mich. „Vienybės“ 51 num. praėjusių metų tulas p. Atsigaivinantis ne teisingai apjuodino mūsų miesto lietuvius link apsiszvietimo ir tautiszkumo. Musų miesto lietuviai lygus tame yra su kitų miestų lietuviais, o gal dar ir augszczius stovi, nes isz kitur atvykusieji nieko prakilnesnio neatsigabena, apart nesuvaldomo liežuvio, peržengimo blaivystės ir tolygių ypatybių, kurios rimtam žmogui nepritinka, ypatingai norint kitus pamokinti, kaip p. Atsigaivinantis, kad daro. Dėl persitikrinimo apie prakilnumą p. Atsigaivincio, prisiuncziu iszkarpą „The Evening Press“ 23 Vasario, isz kurios matyt, kad p. A. nukeliavo į kalėjimą ant 30 dienų už nuopelnus, kilusius isz neblaivumo. M. B.

East St. Louis, Ill. Czion prisiuncziu „Vienybės“ redakcijai M. Mockaus katalogą, kurį asz ir kiti lietuviai gavome sziose dienose. P. Mockus isz seniai jau žinomas monų pardavėjas, kurs traukia pelną isz nesuprantanczių žmonių. Mockus garsina monų knygą už \$10,00, o paskui apszvietą ir mokslą už pigiausią prekę, už \$8,00. Su tokioms neesanczioms galybėms nesunku jam lengvatikius prisivilioti. J. J. R.

Indianapolis, Ind. Gyvendamas dar St. Charles, Ill., gavau nuo M. Mockaus katalogą su visokiais niekais, į kuriuos neiszmanėliai žmonės tvirtai tiki. Broliai, nebukime lengvatikiais ir netikėkime į niekus, nė ant jų pinigų iszduokime. Geriaus už tuos pi-

nigus nusipirkime laikraszczių ir knygu, tai isztikrųjų pastosime protingais. M. Lukas.

Nuo redakcijos. Ant kiek patyrėme, tai p. Mockus pardavinėja Seną ir Naują Testamentą bei nedėlinį laikrasztį ir perkantiems nusiunczia juos. Bet kas yra tas „doras budas pasilinksminimo laisvose valandose už \$1,00“ tai neįspėtinna. Kas link monų pardavimo, mes patariame norintiems juos įgyti, nemėtyt pinigų, nes monai (magija) yra slaptų darbų ir žmogaus apsukrumas ir velnias czion nieko negelbsti: Kad velnias vienam ar antram padedąs, tas netiesa, ir visi, kurie tam tikėjo, apsigavo. Tai gi į monus niekas tegul nėtiki ir jų netroksza.

Lynn, Mass. Miestas Lynn yra labai szvarus, apaugęs platšakiais medžiais. Gyventojų jame randasi 70,000. Lietuvių czia yra apie 10 szeimynų ir tris kartus tiek pavienių; dirba jie geležiniuose pabikuose, ir prie iszdirbimo uodų (skurų). Uždarbiai yra geri mokantiems kokį amatą, bet paprastiems darbininkams pelnai nekoki. Tautystės czionykszcziiai lietuviai neatjaučia.

Keleivis.

Upper Falls, Mass. Szjame miestelyje lietuvių randasi iki 25 szeimynų, bet didesnė jų dalis labai sulenkėję; nors jie isz gimimo tikri lietuviai, bet dauguma laiko savę už lenkus, ir savo namuose visada vartoja lenkiszką kalbą. Yra czia lituviszkoji pagelbinė draugystė, bet prie tautiszkų darbų ji neprisideda. Lietuviai, ką czia apsigyvenę, paėina pervis isz Vilniaus guberrijos, nuo Merkinės (Merecz). K.

Nepamirskit Dainininkų
R A L I A U S !
8 dieną Balandžio 1901,

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

No. 7 T.M.D. kuopa Elizabeth, N. J. naujai prisiraszė ir užsimokėjo metinę:

1160 Teof. Dulinskis -60
1161 A. Petruszkeviczia -60
1162 V. Petruszkeviczia -60
1163 A. Pelackis -60
1164 M. Svetuleviczia -60
1165 Vl. Sugentas -60
1166 J. Ornikaits -60
1167 K. Grauzulis -60

Užsimokėjo metinę:

S. Makauckas už 1900-01 1,20
M. Matuliaviczia „ „ 1,20
P. Pecziokas -60
A. Salyklis -60
J. Szpakauckas -60

No. 34 kuopa East St. Louis, Ill. seni:

K. Rauba -60
A. Szvagzdys -60
J. J. Razokas -75
A. Lukoszius -60

No. 19 kuopa Chicago, Ill. seni:

A. Lialis -60
K. Kazokas -60
J. Gerijotas -60
K. Mickeviczia -60
Em. Gerijotienė -60
P. Konutis -60
S. Leliaszius -60
M. Mieldazis -60
J. Tananeviczius -60
S. Abromaviczia -60

Naujas:
1168 A. Liaudenskas -60
No. 9 kuopa Waterbury, Conn. nauji:

1169 V. Miszeika -60
1160 S. Pranckus -60
1171 J. Laskeviczia -60
1172 J. Grauzulis -60
1173 P. Simonaviczia -60
1174 J. Laurinaitis -60

Seni:
J. R. Miknaitis -60
M. Ulinskas -60
J. Szlužinskas -60
P. Jaszinskas -60
A. Stacziokas -60
J. S. Pruselaitis -60
J. Kudirka -60
J. J. Jaszinskas -30
M. Laskaviczia -60

Š. Kazemėkas -60
V. Pautienius -60
M. J. Damijonaitis -60
K. Kukaitis -60
V. Zubrickas -60
J. Priseviczia -60
S. Priseviczia -60
K. J. Senkus -60
Sekret. A. Ilgunas.

Aukos kankintiniams

Isz Bridgeport, Conu.

J. Dulbis 100
K. Zaleszkeviczia -50
A. Nanartonis -25
M. Poskeviczia -5
J. Giebas -25
P. Kalėda -25
P. Petraitis -60
Fr. Liudzius -10
J. Vogneris -10
S. Norkeviczia -10
Fr. Pauliukaitis -15
J. Kukleris -50
Ona Szvedienė -25
Ona Szemszienenė -5
J. Dainius -50
Juljona Straukaitė -10
J. Pilvelaitis -20
J. Tereseviczia -25
A. Tereseviczia -20
J. Babilius -50
A. Pasukeviczia -10
P. Rasimaviczia -25
Jg. Rasimaviczia -25
J. Mileris -25
T. Szambrickis -25
V. Latvis -15
A. Kuraitis -25
Berta Tėtmeriutė -50
P. Bindokas -25
F. Minkeviczia -5
V. Aimonas -20
M. Valatskis -25
J. Baganskis -20
A. Zaleszkeviczia -25
K. Drikleris -10
J. Szimka -5
K. Andriuszkeviczia -10
A. Žekas -20
A. Veronikaits 1,00

Isz Mealtfort, Conn.

A. Lukeviczia -15
A. Baradonis -5
Lelėvelio Draug. Scranton, Pa. 5-
J. Kaminskas, Minersville, Pa. -25
Buvo \$18,40
Labu \$34,30

Aukos ant laikraszcziio „Freedom“.

Lelėvelio Draug. Scranton, Pa. 3-
Aukos surinktos per prakalbss

17 Kovo Mt.Carmel, Pa. 1,30
J. Kaminskas, Minersville, Pa. --25

Buvo \$13,86

Labu \$18,41

Aukos paminklui

Lelevelio Draugystė 1—

J. Dulbis, Bridgeport, Conn. --50

K. Zaleszkeviczia „ „ --50

J. Kaminskas, Minersville, Pa. --25

Buvo \$3,40

Labu \$5,65

Aukos A. Viztaliui.

Lelevelio Draugystė 1—

J. Kaminskas, Minersville, Pa. --25

Buvo \$6,05

Labu \$7,30

Redakcija.

Tikybiszki ergeliai Amerikoje.

Nors puritonai geidė tikybiskos laisvės, bet vien tik sav, o kitiems, iszapajstantiems kitokį tikėjimą nepripažindavo tos teisybės ir smarkiai baudavo tokius, kurie drįsdavo prieštarauti puritoniskam dievmaldystės budui arba tikybai. Nekartą vieszose vietose plakdavo žmones, kurie nepripažino už teisingą visą puritonų mokslą. Jie terioniskai elgėsi, kad galiaus Anglijos puritonai suokė juos žmoniszkiaus elgtis.

Puritonai buvo didei įtūžę ant Roger Williams'o, kurį rengėsi, retėžiais surakinę, siųsti atgalios į Angliją už jo tikybiskas pažvalgas; Williams, sprusdamas nuo jų rusybes, apleido koloniją slapotomis, apie ką iszgirdę puritonai įdukę norėjo jį pasivyti, bet su indiezių pagelba, jis iszsislapstė ir nukeliavo į dabartinį Rhode Island, o nepo ilgam daugelis jo draugų isz Salem teipgi atsikraustė pas jį.

Jie įkurė kaimelį, kurį pavadino Providence. Toje kolonijoje pagal Roger Williams'o užvedimą, tikyba buvo laisva, Katalikai su Protestonais ir kitais galėjo sekti savo iszapazinimą kaip kas norėjo ir

tikėjo.

Roger Williams nepamirszo savo geradėjus indijonus, jis iszmoko jų kalbą, mokino juos raszyt, skaityt ir darbus atlikti. Indijonai jį nuosirdžiai pamylėjo, kaip ir baltieji kolonistai. Vieną kartą jis buvo iszkeliavęs, o grįžtant po dviejų metų, pasitiko jį visa kelionėje antroje puseje upės. Seniai, jaunieji, vaikai, visi iszėjo prieszais su kvietkoms, dainoms, ir abelnu džiaugsmu iszreikszdami jam karsztą savo meilę.

Anglijoje iszdygo kita sekta, kuri dar prastesnę formą dievmaldystės užvedė, negu puritonai; jie prasiminė kvakeriais ir neturėjo jokios formos dievmaldystos; jie tikėjo, kad Dievui geriausiai gali patikti, jei nueisi į bažnyčią, kurioje nebuvo nė kunigo nė giesmių, nė maldų, tenai tykiaisėdėsi ir apie szventus daigtus dumosi. Anglijos bažnyčia tvirtino, kad szitie žmonės yra beprocziai, ir galiaus juos iszvaikė isz Anglijos, kaip kad pirmiaus atsitiko su puritonais. Kvakeriai teipgi atkeliavo į Ameriką laisvės surasti. Bet czia nemeliliai juos priėmė: Massachusetts valstijoje puritonai plakdavo juos vidui gatvių, nupjaustydavo ausis ir nosis įskeltus pagalukuose isprausdavo liežiuvius, ir szejp visaip ganabijo. Nesenas dar laikas, kaip iszvirto medis ant Boston Comons, ant kurio pakorė moteriszkę Mary Dyer vien dėl to, kad ji buvo skelbus kvakerių tikyba.

Puritonai į 35 metus pirmiaus kvakerių atvyko į Massachusetts valstiją, Plymoutho koloniją, kur dabar jaunomenė buvo jau suaugus, o pirmieji ateiviai jau pasenę, daugelis gi iszmirę. Nemažai svieto buvo naujai atkeliavę isz Anglijos, teip jog vietoje kaimelio, kurį pirmiaus palikome, dabar jau buvo iszsi-

draikę miesteliai iszilgai visų pajurių, kuriuose buvo gyventavimai, kromai, mokslainės ir bažnyczios. Dar ir dabar apie trys bažnyczios Bostone yra užsilikusios isz tų laikų. Rodosi viskam pertekę puritonai butų galėję suszelpti kvakerius, kurie atkeliavo pas juos įszskoti globos. Tacziaus netrukus pamatė, kad neiszingai padarė, keldamies isz Anglijos į Massachusetts, kur atitiko dar sunkesnį persekiojimą.

Mrs. Anne Hutchinson, kuri buvo gimus Anglijoje, su laukus viduamziaus, atkeliavo į Bostoną, kur buvo su vyru szirdingai priimta; czia smargiai apsigyvenus, pradėjo darbuotis dėl žmonijos labo pagal savo supratimą. Jos tėvas buvo kunigu ir pas jį vienval atsilankydavo kunigai, su kuriais visada budavo kalbos apie tikybos prietikius; Anne žingeidžiai prisiklausydavo toms kalboms, ir pati, teip sakant, jautėsi pririszta prie to paszaukimo; dėlto, atkeliavus į Bostoną ji užsipraszydavo pas save žmones pasikalbėti. Tie pasikalbėjimai tamtyczia tiko žmonėms, dėlto ir isz kitų miestelių buriaris atvažiuodavo jų pasikalbėti, galiaus kunigai pabugo, matydami, kad žmonės labiausiai prie jos prisirizsa, negu prie jų; tokia audra pakilo, kad atgabeno ją ant kunigų susirinkimo ir apkaltino kaip jeretikę, ji permantantį protą turėjo ir, žinoma, galėjo atsisteisti priesz kunigų užmetinėjimus; negalėdami įbauginti ją tokiu budu, kunigai apskundė ją į sudą, teip kaip dabar žmogudį arba vagį apskundžia. Visokių melų pripasakojo ant jos, ir vien dėl to, kad kunigija baimė kentė nuo jos, kaip konkurento; provaėjo barbariszkai, neteisingsai ir ją nusprendė isztremti isz Massachusetts valstijos. Jos vyras tuo po provai persikelė su ja į Rhode-

Island. Daugelis jos mylimų draugių kartu su jais iszkeliavo. Czia penkis metus buvo laimingai praleidę, kada jos vyras numirė, o potam indijonai užpuolė namus, iszpprovė visą šeimyną, tik vieną jos dukterį gyvą nelaisvę pasimindami. Tame pat laike vis labiausiai kvakerius įnyko persekioti; kas labiausiai įpykino puritonus, kad kvakeriai leisdavo savo moterims sakyti pamokslus ir melstis teip, kaip joms patinka, „Pamokslininkė — yra gėda tikybai“, „szalin su jomis!“ sakydavo puritonai. Taigi galite supracsti, kaip įduko puritonai ant Mary Dyer, kad ji laikėsi tvirtai Mrs. Hutchinson pusės laike jos neteisingos provos. Ejo greta isz bažnyczios, kada kiti nenorėjo priimti savo tarpą, ir galiaus su ja kartu iszkeliavo isztrėmima. Ilgą laiką ji gyveno Rhode Island'e, bet iszgirdus apie baisų kvakerių persekiojimą Bostone, pasirijo keliauti jiems į pagelbą; du kartu iszsvijo ją isz miesto ir grąsino pakarti, jeigu dar sykį sugrįžs.

Tacziaus, ji nesibaimino dėl savęs, bet jai vienval rupėjo draugai kvakeriai, kurie, sumesti į kalėjimus, alkani ir kankinami laukė mirties. Trečią kartą sugrįžus, ji tapo suminta, statyta priesz teisdarį ir apsudyta myriop; daugelis jos draugų meldė atleidimo, tacziaus sudžia jų nepaklausė; ir teip, 27 Spalnio 1659 metų, gatvės buvo prisigrudę žmonių, visi geidavo nors pamatyt nelaimingą kvakerę; szale josėjo du kvakeriai vyrai, kuriuos kartu turėjo pakarti.

Vienas isz vyrų pirmiausiai užlipo kopėczioms ant kartuvių ir jam bekalbant, kad jis su noru mirsztų, isz minios kas-žinkas atsiliepė: „tylėk, meluoj!“ Antrą vyrą užvedus ant kartuvių ir betaisant virvę, aus suszuko: „žinokite visi, kad mes nemirsztam už

piktus darbus, bet tik už savo savių". Dabar parėjo Marės kaleina, jos abu draugai kabojo negyvi prieš ją; be baimės ji užlipo kopėčioms ir be žodžio davėsi korikui akis uždengti ir virvę ant kaklo užnerti; viskas jau buvo gata, jau budelis iszkėlė ranką kaip paskutinį ženklą, kada iš tolo atskriejo balsas: „stokit! stokit! gubernatorius jai atleidžia!" bailsus pakilo viduj minios klegėsis. Ją nugabėno atgal į kalėjimą, kur jos sunus priėmė ją, kaip atsikėlusią iš kapų. Jis potam iszmeldė nuo gubernatoriaus atitaisyumą nuosprendžio. Su džiaugsmu jis grįžo su ja namon į Rhode Island; bet vos keletai mėnesių prabėgus, ji pasirijo dar kartą keliauti į Bostoną idant už savus užtaryti. Niekas negalėjo perkalbėti tos moters; net aszaros ir maldos sunaus, kuris nuosirdžiai mylėjo ją, nesulaikė jos nuo pavojingos kelionės. Vos jai į miestą įžengus policija suėmė ją ir vėl nugabeno pas sudžią kurs davė jai dar kartą pasirinkti tarp kartuvių ir prizado jau daugiaus negrįžti į Bostoną. Kada Mary atmetė antrąją iszlygą, sudžia nutarė — ant rytojaus devintą valandą anksti pakarti. Ant paskirtos valandos iszvedė ją ant Boston Commons ir pakorė akveizdoje minios žmonių; ji mirė su tais žodžiais, kad mirszta „ne už blogus darbus, bet už tikybą".

Kvakeriams reikėjo gudraus vado, idant iszvaduoti juos isz baisios nelaimės, į kurią jie buvo patekę; galiaus toksai atsirado Williams Penn'o ypatoje. Jis buvo sunus turtingo angliczio, kuris pats skaitėsi per tvirtą ramstį Anglijos tikybos, ir laikė, žinoma, paniekoje kaip puritonus, teip ir kvakerius. Galite suprasti nusistebėjimą tėvo, kada sunus sugrįžo isz mokslo, apsiirėngęs ypatingai kvakerio drabu-

žiais, ir prisipažino, kad yra pasirijęs eit į pagelbą tiems vargingiems žmonėms.

Senis baisiai nusiminė. Baudė ir kalbėjo, grąsino ir bauginė, tacziaus sunus nesidavė perkalbėti. Tada tėvas iszleido jį į užrubežį, kad linksmas gyvenimas Paryžiuje ir kituos didelius Europos miestuos iszgydys jį nuo apsimetimo, į kurį buvo įpuolęs. Tacziaus sunus sugrįžo tų paczių nuomonių perimtas. Tėvas, netekęs kantrumo, daleido gyventi namieje, bet nė jo matyti, nė kalbėti su juo nenorėjo.

Tėvui mirus, Willius atkeliavo tuojau į Ameriką su daugeliu kvakerių ir užvedė koloniją, kuriai davė vardą Philadelphia, taigi „broliszka meilė". Anglijos karalius buvo jau atidavęs jam tą žemės gabalą, kuris dabar vadinamas Pennsylvania; tacziaus, idant iszvegti nereikalingo kraujo praliejimo, jis su indijonais padarė sutarimą ir neva nupirko tą žemę. Medis, po kuriuom tą sutarimą atliko, seniai jau supuvo, o ant jo vietos dabarstovi stovylas atminčiai to atsitikimo.

Pennsylvanijos kvakeriai gerai patyrė kartybę persekiojimo, iszmoko visokių tikybų žmones guodoti, jie net kvietė visus gyventi su jais.

1698 metuos William Penn užsimanė žemės gabalo, kurio nebuvo nuo indijonų dar nupirkęs, taigi jis Indijonus kvietė, kad parduotų; isz karto jie nė girdėti nenorėjo, bet galiaus jie prizadėjo jam tiek žemės, kiek jaunas vyras gali per dieną apkelti ir už tai imšę tam tikrą daugumą angliszkių tavorų. Vyras, kuris turėjo apėiti tą žemę, sparčiai tai atlikdamas, daug daugiaus apėjo ne kad indijonai tikėjo; bet pridėjus dar kiek virsziaus tavoro, jie atidavė žemę.

Santaikos nė derybų tarp baltveidžių ir raudonskurių niekas, apart gamtos, nematė;

tacziaus indijonai duotą žodį teisingai dalaikė; gaila, kad nebuvo su jais baltveidžiai teip teisingi, jie vis graudeno vaikus, kad atmintų tėvų prizadą, duotą William'o Penn'o.

Kada siautė aplinkinėse vals tijoje karės, kvakeriai nebuvo kliudomi. Jų ramybės ženklu buvo balta plunksna, uzkiszta regimoj vietoje ant namo, ir tas ženklas saugojo namus nuo už puolimo.

Dr. J. T. Želvienė.

Svieto galas.

Ar ateis kada galas mūsų svietui? Ar užslinks kartą ta baisioji diena, kada ant žemės pavirsziaus isznyks visokia gyvastis, o pati planeta jau nebebus dalyvu svietų sanstatoj ir taps iszbraukta isz gyvuojančių eilės? Mirimo ir nykimo apsiirėzkimai, kuriuos gauname regėti kas valanda, nepalieka mums abejonės, jog mirtis, iszsvengtina kiekvienam gyvam sutvėrimui, atvers kada szaltą savo glėbį ir dangiszkiems svietams. Žvaigždės, planetos ir kometos — viskas yra mirties galybėje. Musų draugkeleivis mėnulis, kuris pavirto į szaltą, be oro, be gyvasties kūną, duoda mums geriausią paveidsą, kad ir su žeme gali ir turi teip ilgainui atsitikti.

„O jeigu teip, jei žemė turės savo galą, tai kada ir koku budu jos gyvastis užsibaigs? Kiek dar laiko žemė pasiliks tokia, kaip dabar ji yra? Ar jau ir dabar mes galim patemyti joje senatvės, persigyvenimo ženklus? Galiaus, koki prajovai apsakys mums, kad jau artinasi pastaroji valanda: ar virs kalnai, ar vandens apsems kalnų virszunes? ar baisinga mirties nuotarmė apiskelbs mūsų planetai viduj gilios tamsybės ir ledinio szalczio, arba viduj visasvietinio gaisro ir liepsnojanczių bangų?

Vis tai klausymai, kurie nuo nepamenamų gadynių juszina žmonių. Nuo pat savo kudiškystės, visos žmonių giminės jieszkodavo savo protu szikio ar tokio numanymo apie prajovus, koki atsitiks baigiantės svietui. Žinoma, tie numanymai, bėgant laikui ir protui visaip lavinantės, kartas už karto mainydavosi, pagal tautos dvasę, jos tikejimą, pagal apgyventųjų szalių gamtą ir tas nelaimės, kurios tautą isztikdavo, lyg pranaszaudamos paskutinį amžiną galą.

1. Kaip žmonių supratime iszrodė svieto pabaiga.

Isz visų apraszymų svieto pabaigos — baisingiausia iszrodoto toji, kurią supieszė apaszaltas Jonas savo Apokalipsy (Apreiszkimuos); szv. Jono paveikslai delto pilni niszpaksakytų baisybių, kad jie rasztyti laike nuožmiausio persekiojimo krikiszczionių prie ciešoriaus Nerono; evangelistas norėjo savo iszgastingais pranaszavimais suraminti ir sudrutinti apimtus baimės Kristaus pasekėjus, mesdams ant jų persekiotojų visas paskutinio Sudo smarkybės.

„Kada jis (Avinėlis), — sako evangelistas, — nuėmė szesztąją peczėtį, asz žvilgtėrėjau: ir sztai užėjo bailsus žemės drebėjimas, ir saulė užtemo, kaip aszutinė, ir mėnulis paraudė, kaip kraujas".

„Ir žvaigždės nuo dangaus puolė ant žemės, kaip finikmedis, vėjo krecziamas, numeta nesunokusius savo vaisius.

„Ir dangus susibliausgė, kaip suvyniotas laksztas; o visi kalnai ir sala iszkilo isz savo vietų" (perskyr. VII, punkt. 12, 13, 14).

... „Iszsvėržė dumai isz szulinio, kaip rukas isz didžio pecziaus; ir aptemo saulė ir oras nuo szulinio dumų" (persk. IX, punkt. 2).

... „Ir isztiko danguose kova, Mykolas ir jo aniuolai ka-

riavo su smaku, o smakas su savo aniulais kariavo priesz juos".

„Bet buvo jie pasmerkti, ir nebuvo jiems daugiaus vietos danguje".

„Ir nutrenktas tapo didysis smakas, anų amžių zaltys" (pers. XII, pun. 7, 8, 9).

„Po tam asz girdėjau danguose didelį balsą, lyg nesuskaitytos minios szaukima, kuris skelbė: Alleliuja! Iszganymas ir szlovė, ir garbė ir galybė musų vieszpaczui!" (persk. XIX, punk. 1).

„Ir iszvydau asz naują dangų ir naują žemę" (persk. XXI, punk. 1).

Tokius pat paveikslus karės tarp szviesos ir tamsybės, gero ir pikto, stato priesz musų akis ir stabmeldijos religiszka vaidentuve, kaip sziaurės, teip ir pietų szalyse. Prasklėskim, pavysdziai, Edda, szvenczia mąją senovės Skandinavų poemą. Joje nurodo, kad priezastim musų svieto prapulties busesz szaltis. Aiszskiai suprantama, kad skandinavai, nuolat kęsdami, ziaurų szaltį ir visas sunkenybes žiemų klimato, negalėjo kiteip įsitipti savo svieto galą, kaip užkritis dideliems szalcziams, ziauriems vėjams ir tolygiems rustiems gamtos apszireiszkimams.

Pagal Eddą, priesz svieto pabaigą, užstos viena už kitos trys žiemos, kurios tęsis isztisus trejus metus. Visi augmens isznyks, girių ir laukų gyvunai iszmirs. Kalnai sudrebės, jurės iszmes marių žoles, žuvis ir visus nuskendėlius, kurie per amžius plaukiojo jų gilumose. Po visą žemę barszkės žmonių kaulai. Szviesuliai aptems, žvaigždės užges. Ant galo, vilkas Fenri prarys saulę, o vilkas Moonharm — mėnulį; tuotarpu jurės aptvins sauszemį, ir visokia gyvastis dings. Isztusztėjus žemė, — svietas be szilumos, be szviesos, bus karės lauku, kur remis geriejie dievai su piktaisiais.

Mirus žmonėms, pareis mirtis ir dievams, — atlaikai zuvusio svieto nuigrims į begalinį okeaną. Bet potam isz vilnių iszkils nauja, visoj žalumož, žemė. Laukai veis derlę be pasėlio; visi kentėjimai pasiliaus, — ir piktybė pradings. „Ar gi, — teip užbaigia Edda savo pranaszavimus, — visus musų kentėjimus ir baimę, datirtus svietui žuvant, neatpildo per kaupą, įsikunyjimas palaimos ir meilės vieszpatystės?"

Prieszingai skandinavams, senovės persai, kaipo karszcziųjų Azijos szalių gyventojai, dumojo, kad naikinimas svieto prigulės ugniai, — ir svieto pabaiga užstos po didelėi kovai tarp geroju dievu su piktybės dievu. Nuo svieto pradžios smarkavo neliaudama didi kova tarp gero ir pikto — ir pasibaigs ji tik paskutinėj žemės gyvasties dienoj. Galų galuose, geroji dvasė Ormusdas gaus virszų ant piktybės dvasės Arimano, — ir pastaras taps nutrenktas į tamsią bedugnę, kur ir prazus isztarpyto vario srovėse.

Žemė, kuri teip ilgai buvo neteisybės ir piktadėjyszczių liedu, užleis savo vietą naujam svietui. Ji suvirpės, kalnai sugrius viduj naikinanczių liepsnų, — ir viskas dings. Potam užgims naujas svietas, kuriame vieszpataus viena tik geroji dvasė — Ormusdas.

Aigyptėnai, gyvendami szalyje, kurios vaisingumas prigulėjo nuo Nyliaus tvanų, ir per tai papratę tikėtis visko nuo szventosios upės gerumo arba rustybės, — kiteip negalėjo permanyti svieto pabaigos, kaip tik per Nylių.

„Po trijų tukstanczių metų, — sakydavo aigyptėnai, — Nylius, vietoj ką girdyti Aigiptą savo gausaneszėms vilnimis, užtvenks jį ugnimi, — ir svietas prazus, aptvintas liepsnojancziams gaisre".

Atydžiai prisizvelgdami szietoms legendoms (pasakoms),

gaunam patirti, kad prie skirtumo smulkmenose, jos visos turi savyje labai daug bendraus: visose žemės kamuolio szalyse vieszpatauja tas persitikirinimas, kad turiateiti svieto galas, ir nevat tie paveikslai, kaip tur įvykti svieto prazuvimas, maž-daug atliepia vieni kitiems.

(Bus dar.)

KARĖ.

(Isz svetimų kalbų surinko ir perguldė S. Mal...kis.)

(Žiur. N. 12)

7. 8. Gale Ruggpjuczio 1895 m. buvo paszaukti bilietiniai kareiviai Segedino rezervos pulko. Dalinant szaudykles, du isz kareivių jų nepriėmė, nes tai draudė jiems jų tikyba. Kapitonas Olczvari, pasigailėdams jų, darodinėjo, kad Dievas, esą, mylėjęs visados madjarų honvedus (honvedai — žemionys—kareiviai Vengrijoj, ne Austrijos kariauna) ir kad dabar jie eina ne į karę, tik į manevers, kur nieks kraujo nelies. Jie atsakė:

— „Bet jus vedate mus į manevers idant iszmokyti žudyt žmones".

Kapitonas mėgino padaryti ant jų įspudį per paveikslą. Jis sakė, kad praėjusį rudenį viens nazarėnas elgėsi kaip ir jie ir tapo užtat nubaustas kelis syk, ant galo nusprėstas ant 17 metų kalėjimo.

— „Tai nieko, — tegul mus ir suszaudo" — atsakė nazarėnai.

Kiti iszteklini nuėjo pas aresztuotų gimines ir paczios verkdamos praszė vyrų, kad jie pasiduotų valdžiai, bet jie buvo nepermaldomi. Kapitonas pasodino juos isz pradžių ant 10 dienų sunkaus aresztu. Vedami kalėjiman, jie verkdami atsisveikino nuo giminių.

— „Likitės su Dievu, jie tarė — mes busim gyvi palaido-

ti dėl Dievo, dėl szventos nekaltybės, nes žmogus tur buti kaip Dievo avinas".

Kapitonas Olczvari padarė dar vieną bandymą su jais: liepė pakabinti szaudyklę ant jų ir prijuosti kardą, bet jie, prispaudę rankas prie szonų, stovėjo nesijudindami.

9. Slovakas isz Gaiduszicos (Torontal), paszauktas kariaunon rudenij 1894 m., kaipo iszteklinis, zinodamas kas jį laukia, pardavė visą turą, arklius, ir palikdamas namie jauną paczią ir 4 jaunus vaikus, nuėjo priimti kankynę už Dievo teisybę.

10. Antras vaikas isz Gaiduszicos, vienintelis motinos maitintojas, sėdėjo jau 3 metų 1895 m.

11. Potanskis (serbas) isz Czuruto (Baczka), buvo kalėjime 2 metu, nusiųstas paskui į sanitarus.

12. Antras isz Czuruto tapo teip kankinamas: feldfėbelis Ivan Aleksander pakabino jį už kojų ir paliko kaboti žemyn galva.

13. 14. 3 rotoj 6 pulko Peszte 1894 m. buvo viens nazarėnas. Viens isz unteroficierų, Vavar (slovakas) muszė jį kasdien, kol jis nepriėmė ginklo. Antras buvo 4 rotoj. Szitą pats kapitonas Povoricz muszė kasdien kanceliarijoj, kol jis teipogi nepriėmė ginklo.

15-22. To pat 6 pulko, kur priimami yra rėkrutai isz Pietinės Baczkos, sėdėjo 1894 m.: isz 9 rotos Tadicz, nusprėstas ant 1½ metų; isz 13 rotos Nadelkov, nusprėstas ant 2 metų, isz 10 ir 11 rotos teipogi po 1, isz 12 rotos buvo 1 pabaigęs tarnystę ir 2 iszteklini. Viens isz jų 36 metų žmogus. Visi apkalinti ant 2 metų.

23. 24. 25. Petro-Varadine (Slavonija) rudenij 1894 mete buvo 1 apkalintas ant 3 metų, kitas rekrutas ant 18 mėnesių. Trezczius buvo nusprėstas ant 5 metų; gale szito laiko mėginta vėl įsprauti ginklą ir

kadan gi nenorėjo priimti, apkalino dar ant 2 metų.

26. 27. Du kareiviu iš Nitolio (Baczka), išbuvę karinę tarnystę, pristoję prie nazarėnų. Paszaukti į manevrus, jie nenorėjo imti ginklo į rankas. Jie buvo dar gefreiteriais. Atimta nuo jų szią urėdytę. Jie atsisakė eiti į manevrus, pasiliko kazarmėje ir dirbo; teip jie perbuvo 35 dienas. Už tą, kad neįėjo į manevrus, turėjo pasilikti kariaunoj dar 1½ metų.

28. 29. Jan Griczar iš Petrovco (Baczka), rekrutas, sėjo 1895 m. antrus metus kalėjime. Jan Tordai sėdėjo 2 metus, toliau pasidavė. Kiti iš Petrovco, matydami pasielgimą su kitais, pasidavė teipogi.

30. Gendrikis Guncinger iš Naujo Szkivaco (Baczkoj), rekrutas, atsisakė nuo ginklo. Spalinyj 1894 m. Nepasidavė nė prikabinėjimui, nė grumojimui. Nuspręstas ant kelių metų gintuvės kalėjimo.

31. Lajosz Gossegi. Paszauktas 1 Spalinyj 1894 metų. Nenorėjo priimti ginklo ir kada spaudė jam į rankas, jis leido kristi ant žemės. 18 Spalinyj pakabino jį saudyklę ant kaklo, bet jis metė ją šalin nuo savęs. Ant galo kapitonas liepė jį „iškabinti“. Kankinamas, pradėjo verkti, rėkti, melstis, bet jo nenuriso ir jis kabėjo 2 valandas. Bet kankynė nesulaužė jo. Jis tapo paduotas Neigebaide kariniam sudui.

32. 33. Kosztial iš Bekesz-Czabos, buvo kankinamas areštu ir kitais budais. 1890 m. tapo paleistas. Dar vienas iš Bekesz-Czabos, iszteklinis, išsėdėjo savo laiką kalėjime.

34. 35. 36. 1873 m. Liublanoj, Sentepo pulke buvo 1 nazarėnas; į metus vėliau atsijusių 2 kiti (visi jie — madijarai iš Segvaru, Hodmezervaszarhely ir Makovo). Pirmas buvo kankinamas 3 mėnesius ba-

du ir areшту; pririsdavo jam dvi saudykles ir tornistrą (versziuką) pilną patronų ir liepė jam, teip apkabintam, daryti lavinimus. Jis darė viską, tik kada buvo reikėję imti saudyklę į rankas, neėmė. Pagal komandą „bėgti“ — jis bėgo, krito, turėjo vėl keltis ir bėgti toliau. Kiauras naktis turėjo stovėti apginkluotas ties lova, krisdamas iš nuvargimo. Po 3 mėn. jis tapo nusiųstas į sanitarus. Iš 2 kitų, kankinamųjų tokiu pat budu, vienas pasidavė.

37. 8 rotoj 6 pulko Peszte, 1893 m. tapo apkalintas viens nazarėnas serbas, kurs nenorėjo imti ginklo į rankas, išpradžių ant 4, paskui dar ant 4 ir dar ant 5 dienų žiaurais arešto. Pasidavė, priėmė ginklą ir tarnavo. Pusę metų vėliau, paszovęs vaide unter-oficiera, pateko po sudu.

38. Rugsėjy 1889 m. tapo paszaukti isztekliniai kareiviai Maribore (Szyrijoj) iš Ptujos batalijono į manevrus. Tarp jų buvo viens vengras nazarėnas, kurs nenorėjo ginklą priimti. Veltu praszė jo draugai ir grumojo oficerai. Ant galo jam duota darba. Po 10 dienų mėginimą atkartojė vėl, bet nazarėnas nepasidavė. Tapo įkisztas kalėjiman.

39. Rekrutas Mikolas Irre iš Francildo (Torontal'o pavieto), Rugsėjy 1869 m. nenorėjo prisiegti, nė karinio uniformo dėvėti, nė saudyklės imti sakydams: „mylekite prieszus jusų!“ Nuspręstas ant 3 mėnesių kalėjimo. Nepasidavė ir paskui.

40. Jonas Czepanskis iš Feldhaze (Peszo pavieto) 1891 m., paimtas į kareivius, Spalinyj atsisakė priimti ginklą. Nuspręstas tapo ant 2 metų kalėjimo ir nepasidavęs ir paskui tapo nuspręstas dar ant 2 metų. Perleidęs kalėjime 4 metus, tapo paliuosuotas iš arešto. Atėjo tėvai ir pati prasztyti pulkauninką Mauřą, kad

pasijstų jį į sanitarus, virėjus ar duonkepius. Pulkauninkas ne sutiko. Nepaklusnus nazarėnas vėl tapo sugražintas į Neigebaide dėl naujo sudu.

Dar viena žinia iš „Karinių Laksztų“ — nuo 31 Spalinio 1883 m. Iš Belgrado (Serbijoj) raszo: „Žandarmai sugavo mieste daugybę nazarėnų. Sugauti laike slapčios maldytės; vadovai, 22 vyru, areštuoti. Jie yra, daugiausia serbai, tarp kurių yra keli pabėgėliai iš Vengrijos kalėjimų“.

Lapkritij 1894 m. asz buvau llavoj idant aplankyti ten nazarėnus, įmestus į miesto kalėjimą. Kalėjimo užveizdėtajas, buvęs pirma kalvinų pastorium pasakė, kad nazarėnų nėra: paskutinieji buvo 1882 m.: Siladi iš Paczero (Baczka) ir dar kitas serbas, nemojantis skaityt nė raszyt, jis išėjo iš proto ir mirė.

Naujos knygos.

— *Lietuviszkas albumas (Lithuanian album)*. Laida II ir III. Lietuvos rasztininkai, žymesni vyrai ir typai. Parengtas ir iszleistas kun. A. Miluko su pagalba prenumeratorių. Shenandoah, Pa. V. J. Stagaro spaustuveje. 1900m.

Tas albumas — yra vienu iš stambesniųjų apsiereiskimų mūsų raszejstėj. Davęs pradžia iszleidimui lietuviszku albumų — ir pradžia gerą, — k. A. Milukas iszkelė tą darbą, palyginus, gana augsztai, suteikdamas svetui naują albumą, sudėtą iš dviejų dalių. Nors paskutinėj laidoj, apie kurią kalbama, patilpo, dėl pilnumo keletas paveikslų, atitinkamų ir pirmoje laidoje ty pat 1900 m., bet tai dalykui suvis neužengs ezčia, nė nemažina albumo vertės.

Tikrai laiminga iszleistojo mintis — apveisdėti albumą paaiszkinancziu tekstu lietuviszkoje ir *angliszkoje* kalbose; trumpam suglaudime, bet

aiszkiem iszguldyme autorius iszpleczia priesz skaitytojū akis dvasiszko Lietuvos pabudimo ir kilimo vaisdą. Lietuvos atgyjimas ir atsigimimas prasideda, užstojus devynioliktam amžiui. Lietuvisztes dvase, kad ir po lenkiszka skraiste, leidžia gyvasties diegus. A. Mickeviczius, tarpais apdainuodamas senus Lenkijos idealus, rasi, neprajautė, kad tuom jis gimdo naują idėją, naują gyvastį. Isz tos galdynės vyrų randame albume sekanczius paveikslus: T. Kasziuszka, A. Mickeviczius, L. Kondratavicius, A. E. Adinczius, Ig. Chodzko, J. J. Kraszevskis, T. Norbutas, o isz paskesnių K. Skirmuncziutė. Aiszkiaus supratusieji lietuvių reikalus, jau ir dirbusieji lietuviszakai, puoszia albumą savo paveikslais szitie vyrai: S. Daukantas, vysk. M. Valanczius, kun. A. Drazdauckas, L. Ivinskas, kun. V. Juzumavicius, kun. J. Dovidaitis, kun. A. Mackeviczius, kun. Pr. Butkevicius, kun. J. Raczkaukas, vysk. A. Baranauckas, kun. A. Juszkevicius, J. Juszkevicius, kun. Jaunis, kun. Kozmianas, kun. J. Katėla, kun. A. Bortkevicius. Ant galo, isz treczio, paskutinio, perijodo lietuvių atsigimimo patilpo albume szitie tėvynainiai: dr. J. Basanavicius, kun. S. Gimzauckas, A. J. Viszteliauckas, P. Arminas, kun. A. Vienažindis, kun. J. Lideikis, M. D. Silvestraitis, dr. J. Szliupas, kun. A. Burba, M. Jankus, kun. P. Szilinskis, J. Mikszas, dr. P. Matulaitis, A. Fromas-Gužutis, dr. V. Kudirka, kun. J. Žilinskas, J. Szernas, kun. J. Žebrys, J. Smalakys, kun. V. Dargis, kn. A. Milukas, kun. A. Kaupas, V. Stagaras, kun. V. Matulaitis, kun. J. Kaulakis, J. Montvila, ir Daniliauckas. Tos tarpijos dalį užbaigia paveikslai kun. Vaiszvilos, Daukanto draugo, ir asztuonių kankinti-

nių už lietuvių.

Tokiu būdu, pirmoji naujo albumo dalis apima savyje 52 atskiriu paveikslu, o teipgi du laksztu su mažesniais asztuonių kankintinių paveikslais.

Antroji-gi albumo dalis pripildyta tipiszkais paveikslais iš Lietuvos krasztu ir Lietuvos žmonių. Tų paveikslų iš viso asztuoniolika. Tarp jų randame tokius: lietuviszka grinczia ant Parodos Paryžiuje, pabaigtuvės, lietuviszkas ubagas, senukai ir senutės, dėdės ir dėdienės, kanklininkas (labai nutikus nuotrauka), jaunamartės, jaunimas ir tt.

Albumo didumas — septynias deszimts du laksztai, imant drauge tekstą ir paveikslus. Lietuviai galės turēt iš jo trigubą naudą: pasigėrēt, pasimokint, ir... pasigirti sveitimaucziams. Delto jis turi rasti vietą kiekvienos lietuviszkuos namuos.

— *Istorija Chicagos lietuvių, jų parapijų ir kn. Kraucziuno prova su laikraszcziu „Lietuva“*. Chicago, Ill. Spauda „Lietuvos“. 1900 m. Puslapių 585. —

Sziokia ar tokia būtų priezastis tos knygos pasirodymo — vienog, yra neužginczytu daigtu, jog jos užduotė pilnai iszteisina jos iszleidimą. Byla su kun. Kraucziunu pasibaigė, kovos aitruma aprimo, aplinkybės, sukėlusios tą kovą, persikeitė ir delto neturim nė mažiausio pamato netikėti gerai iszleistojo intencijai, kada jis sako (prak., III): „šią knygą iszleidžiame ne su mieriu, kad įzeisti kunią Kraucziuną, prieš kurį nieko asabiško neturime, bet idant išrodyti *musų žmonėms jų pačių klaidas*“. O tų klaidų labai daug, kaip isz kunigo, teip ir parapijonų pusės. Kaip įvertos užmirszimo praeities buitės, mes galime žvelgti į apraszytus tenai dalykus be apmaudo, bet su nemažu nu-

sistebėjimu. Ir tegul toji Chicagos istorija bus gyvu paveisdu ir kitoms musų parapijoms, tegul ji pamokina kitus apsisergeti nuo teip sunkių klaidų.

Paskirstymas medegos toje knygoje yra toks: prakalba (IV pusl.), Chicagos lietuvių istorija (24 pusl.), peržvalga Chicagos lietuviszku draugys czių (20 pusl.), Szvento Jurgio parap. istorija (10 pusl.), antrasis prabaszczius kun. M. Kraucziunas (78 pusl.), kun. Kraucziuno prova su laikraszcziu „Lietuva“ (419 puslapių); ant užbaigimo dar kiek praneszta apie parapijų reikalus, o teipgi parodytas abelnas Chicagos lietuvių stovis (34 pusl.).

— *Kaip gyvena auymenys?* Pagal Lunkevičių ir kitus sutaisė Šernas. Chicago, Ill., spauda „Lietuvos“, 1901 m., puslapių 129, su pieszinėliais (apie 30) tarp skaitymų.

Ką ta knyga reiszkia — rodo patsai jos užgalvis, o už gerą parinkimą ir patogų atlikimą darbo laiduoja (ranczija) autoriaus — p. Szerno — pravardė, įgyjusi augsztą garbę popularizacijoj mokslo lietuviszkoj kalboje.

Vienog, mums neuženka vien gerētis taja knyga ir džiaugtis isz jos pasirodymo, — mums pridera ją neatbutinai įgyti, skaityti ir mokintis. Laimi toji valanda, nuo kada lietuvis pirmą kart galėjo pasimti į rankas tokią, kaip szitoji, knygą; todėl mokėkime jas branginti, jei suprantame, kokiais erszkėcziuotais keliais prasimuszēm prie to szviesos spindulio. Atsiminkim teipgi, kad knyga gyva per vis skaitytojais.

Augmens, želmens, ziedai — tai linksmybė, tai poezija mūsų gyvenimo; kaipgi, todėl, smagu ir miela pažinti jų isztisą gyvastį, pradedant nuo paslapczių pilno užsimesgimo, o baigiant ta valanda, kada atlikę savo uždavimą ant žmo-

nių ir viso gyvo sutvėrimo naudos, jie nyksta, idant vėliaus apsireiksztai naujam pavidale. Be augmenų gamta būtų plika, be įturio, būtų nelyginai murknus lavonas. Delto stengkimės pažinti tą gamtos dovaną, kuri pripildo svietą gyvaszcia ir džiaugsmu. O skaitymas eis smagiai. —

— *Ar vyskupas Valančius nebuvo viliugiu lietuviszks*. Papieszė kun. V. Dembskis. Iszleista kaštais „Susivienyjimo lietuvių laisvamanių“. Chicago, Ill. Spauda „Lietuvos“, 1901 m., pusl. 37.

Tas paiszinys, žingeidus tose vietose, kur autorius įspraudžia savo paties atminimus apie lenkmetį, prisidės prie vyskupo M. Valančiaus bijographijos isz atimtinės pusės. —

— *Istorija apie grazią Katriuką ir jos visokius atsitiktumus*. Antra laida, Plymouth, Pa. Spauda „Vienybės Lietuvninkų“, 1901 m., pusl. 32.

Nuo seniaus pažystama, užimanti apysakaitė kuri daugeliui skaitytojų patinka, ką reiszkia greitas iszpirkimas pirmosios laidos.

Isz visur.

Vyriausiam Graikijos miestė Atėnuos neseniai įtaisė kirpimo ir skutimo vietą viena jauna, labai grazi juodbruvė mergina; tai yra pirmutinė moteriszke, kuri pradėjo tenai tokį užsiėmimą. Nezinia, kaip toliaus, bet dabar jauni ir seni pulkais skubina ten užėiti nusikirpt arba nusiskust.

Kiniecziai, per sutuoktuvų (svodbos)apeigas, pildo tokius paproczius: jie susirenka į savo szventinyczią ir pradeda deginti visokias ugnis, ką kas tik gali; prie puikesnių vestuvių szauodo ir isz kanuolių: tai daro, idant pabudinti „Dideją Dvasę“. Potam jų kunigas į kelis akies—mirksnius perskaito reikalingą maldą, naujave-

dziai iszgeria mažą stiklelį vyno — ir pabaigta, moterystės pancziai suverzti.

Ar valia prie žmonių bucziotis? Aprubinis sudas Odesoje (Rusijoje) nutarė, kad ne. Dvi dailios jaunos poros užėjo į puikesnę Odesos restauraciją ir besilinksmindamos prie vyno ir užkandžių, po 2-3 kartus pasaldino puotą ir buczkais. Už tokį pasimylavimą prie žmonių akių apskundė linksmaisias porutes į sudą ir sudžia paskyrė jiems atsėdėti po 3 dienas už geležinių virbalų, nes, sako, yra tai „įžeidimas visuomenės doros“. Aprubinis sudas užtvirtino tą nuotarmę.

Kas tik taikėsi primusztai, ar užmusztai kaizerį Vilių — visi jie iszrasti kaipo beprocziai. Ar czia neiszsziteisina žmonių patarle: „toks tokį pažiuo — ir ant alaus pavadino“?

Pagal apskaitymus, Anglija iszleidžia ant karės reikalų Pietinej Aprikoj po 75 milijonus kas sanvaitė; isz kito apskaitymo tikrai iszvedė, jog kiekvienas užmusztas buras apsiėjo anglams į \$180,000. Už nužudymą žmogaus, teisybė, tai ne per didelė suma!

Kardinolų kolegija prie Rymo popiežiaus susideda isz 59 sąnarių, tarp kurių 33 italiecziai, 7 prancuzai, 5 austriecciai ir t.t.; amerikietis yra tik 1 ir lenkas teipgi tik 1 (Ledóchowski). Prie progos, turime atsaukti žinią, buk arki-vyskupas Martinelli paskirtas į kardinolus ir iszkėliaus į Rymą. Konferencija apie iszkėlimą naujų kardinolų kas-žin kada dar bus, nes tullos vieszpatystės pakėlė priesztaravimus priesz nekuriuos kandidatus ir praeis nemaža laiko, iki popiezius isz naujo susizinos su valdžiomis ir galės suvadinti konferenciją.

Kazaniuje (Rusijoje) pradėjo isieiti laikraštis totoriszkoje tarmėje, kuri suprantama totoriams, kirgizams ir nogajams. Seniai žinoma, jog visoki totoriai, baszkyrai, kalmukai ir t. t. turi Rusijoje didesnes tiesas už kulturiszkas gentes, kaip lietuviai, lenkai ir t. t.

Katalikų bažnyčia turi 14 patrijarkų, 170 arkivyskupų ir 694 vyskopus Rymo ispažinimo, o 53 arkivyskopus ir 368 vyskopus Rytų ispažinimo.

Isz Anglijos parlamento reikėjo iszvesti už riksmą vieną airių pasiuntinį; 19 policistų vos pajiegė tai padaryti. Niszmaneliai anglai: tegul jie pamintų į policistus airiszius, kaip czia Amerikoj, tai gana būtų buvę vieno.

Pirmas Balius

SU DAINOMIS!

Dr. V. Kudirkos Dainininku Draugystės Po vadovyste **O. ALYTIENES**

bus Panedėlyje 8-tą d. Balandžio (April) 1901 ant Salės FRANO ZDANAVICZIAUS Plymouth, Pa. Pelnas bus paskirtas ant iszleidimo lietuviszkų dainų su notomis ir pakėlimo lietuviszkos dainininkystės.

Dainos prasidės ant 7 val. vakare. Po dainų **BALIUS.**

Vietiniai ir isz visos apielinkės nepatingėkite pributi.

Ineiga 25c.
Meilingai užpraszo DAINININKAI.

Balius! Balius!

Kareiviszka Draugystė Algerdo Uzarų isz Philadelphia, Pa., kelia ketvirtą metinį balių panedėlyje, 15 Balandžio (April) 1901 m. svetainėje Washington Hall 523—525 S. 4-th str. Pradžia ant 8 val. vakare.

Ant 7:30 bus puiki paroda

su pilna uniforma ir muzika gatvėmis ir teip nueis svetainėn. Delto visi lietuviai ir lietuvaitės yra užkveciami kuoskaitlingiausiai susirinkti prisizūrēt parodai ir ant baliaus, nes bus tai pirmutinis po velykų, kur dalyvaus net 10 draugyszčių. Įženga dovanai.

Komitetas.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau savo szvogerių, Jurgio Brajoro ir Aleksandro Janavicziaus isz Rodalių sodos, Szilalės parapijos, Raseinių pavieto, Kauuo gub. Kas isz tautiečių apie juos žinotumēt arba jie patys teiks iszatsizaukti akt zemiaus esanczio adreso, nes turiu labai svarbų reikalą.

Steponas Szeputis
St. Elizabeth Hospital
Room 26
Danville, Ill.

Naujas laikraštis.

Philadelphijoje, Pa. pradės iszleidinēti naujas laikraštis po vardu:

„LIETUVIS“

Kuris kasztuos ant metų tiktai \$1,00. Kiekvienam, kuris priduos savo adresa, siųsime 4 pirmus numerius ant pažiuos, kožnas todėl tegul atsizsaukia.

Raszykite:

Antanas A. Jocis,
764-766 So. Second str.
Philadelphia, Pa.

Lietuviszki kriaucziai

Siuva pagal naujausias madas ir sistema Amerikos, visokias drapanas, kurios dailiausiai žmogui pritinka. Teipgi pataiso senas ir czystai iszvalo plėmus. Visi pas savus.

J. K. Jaroszeviczia & J. Gvazdinskas
309 Millbury str.
Worcester, Mass.

AGENTAS

asekuravojimo NAMŲ ir visokių DAIGTŲ nū ognies

GEO. GWILLIAM, agentas.

Main str. Plymouth, Pa.

Paveikslas

Dr. V. Kudirkos.

Didumo - 19 colių pločio, 24 colių augszcio, ant puikios popieros, su piisiuntinu 30 ct. Gaunamas „Vienybės“ redakcijoj.

Szitas paveikslas tojo mūsų užsitarnavisio tautiečio privalo rastisi kiekvieno lietuvio namuose kaip papuoszimas ir atminiwas, kad tasai tautietis per visą savo gyvenimą trusē ant nuodos savo tautiečių ir tėvynės.

Lietuviu užeiga.

Geriauše užeiga dėl lietuvių isz viso miesto. Prilaikau visokius gerymus, kaip tai: Alų, Arielką, Likierą, Vyną ir visokius Cigarus pirmos klesos, taipgi siuncziu pinigų į visas dalis svieto. Pardūdu Laivakortes ant visų linijų. Apart to dūdu kiekvienam prieteliszką rodą.

Todėl nepamirszkit jog mano HOTELIS po No 1837 Main Ave. Providence, SCRANTON, PA.

Petras Lipavyczia.

Juozas Czernikas,

duodu visiems žinot, jogei parduodu LAIVAKORTES (szifkortes) ant visų linijų ir greicziausių Laivų jurėmis ir už pigiausia prekę.

Teisposgi siuncziu piningus į visas evieto dalis greitai ir pigiai. Norintie kal piningai į tėvynę siuncziami nepražutų ir greit nueitų, tegul kreipiasi pas: **Juozą Czerniką,**

13 S. Canal str.
Wilkes-Barre, Pa.

Boston Shoe Store

26 E. Main st. PLYMOUTH, PA.

Mes katik gavome ezviežių pavasarinių ezveirykų vyriezškų, moteriszkų ir vaikų, visi yra Junjos darbo, parduodame už visai pigą prekę. Tel. poe-gi ezveirykus dirbame ir ant apstelevimo. Ateik ir pamėgink, o bus užganedintas.

Naujos knygos

gaunamos „Vienybės“ iszleistuvėje: Kalendaris 1901 m. pusl. 78 15c
Kas prieszius? Paraszė Lazdynų Peleđa, puslapių 32 10c
Valscziaus su las. Komedija vienoje veikmėje, paraszė Žemaitė, pusl. 19 10c
Mindaugis Lietuvos karalius. Istortijos paveikslas penkiuose aktuose, puslapiu 86 25c.

Vanduo ant žemės, po žeme ir virszuje žemės, pusl. 33 10c
Juokų knygelė, surinkta L. J. K., pusl. 95. 25c
Kaip Maskolija persekioja Lietuvą. Supieszė kun. V. Dembskis, pusl. 15 10c
Kaip geriausiai laidoti numirelius? pusl. 29 15c
Graži dainų knygelė. Iszleista per Giedrį. 30 puikių dainelių 47 pusl. 10c
„Apszieta“ 1—13 \$3,00
„Galybė“ 1—12, puslapių 484 \$1,00
Vytoliorauda I ir II dalis \$1,25
Gudai tr Lietuvos 50c
Apie turtų iszdirbimą 35c
Tėvynainių giesmė 15c
Pasaka apie Adomą ir Jievą 10c
Margumynai, paraszė Bevardis 25c
„Auszra“ 1884 ir 1885 m. po \$2,00
Juozo Miglavaros rasztai 25c
Kalbamokslis lietuviszkos kalbos 50c
Lietuvisz.-angliszkas žodynelis 70c
Už ką lenkams turime būti dėkingi arba nedėkinhi 25c
Svieto pabaiga 10c
Girtybė 10c
Trumpi pamokslai ir rodos 10c
Antanukas — apysaka 15c
Katalikų bažnyčia ir mokslas 15c
Vadovas į dangų 40c
Gyvenimas Jezaus Kristaus 65c
Kova. Drama isz trijų veikmių, labai tinkanti del teatrų 10c
Tėvas ir Sunus. Tėvyniszka apysaka, labai grazi 10c
Volungė. Eilės — viso yra 93 skirsniai—labai puikios 25c
Apsakymas kelionės į Palestinos žemę apie Jeruzolimą ir kitas sv. vietas \$1,25
Szirdis žmogaus Bažn. Dievo 15
Žydo pakuta 10
Lietuviszkas Albumas. Laida II ir III, 72 laksztų, su 70 paveikslu Lietuvos vyrų ir lietuviszkų typų ir jų apraszymu. Prekė \$1,00
Kėksztų Simas. Grazi apysaka isz Lietuvos žmonių gyvenimo. Ją galima siųsti ir į tėvynę be baimės priesz cenzurą. Prekė 10c.
Pamokslai gražių žmonių kunigo Totoriaus. Daili visokių pamokiananczių pasakėlių knyga. Prekė 60c.
Istortija Chicagos lietuvių, jų parapijų ir kun. Krauczuno prova su laikraszcziu „Lietuva“. Stora knyga isz 585 puslapių, daug svarbių žinių apie kunigo apsiejimus su parapija. Prekė \$2,00
Paludieniai. Smagi pasakaitė apie viena piemenuko vargą. 10c.
Kaip gyvena augmenys. Gražus ir naudingas apsakymas apie medžiūr žolių gyvenimą, su 30 paveikslėlių, 139 puslapei 35c
Ar vyskupas Valanczius nebuvo viligi lietuvytės? 15c

BRAVORAS.

(CITY BREWERY CO.)

Kuriame išdirba skaniausią, geriausią ir sveikiausią **ALŲ ELIŲ** ir **PORTERŲ**

Po No 600 iki 612 Pearl str.

ELIZABETH N. J

PETER BREIDT

Locninikas.

DIDELIS SKLODAS

S. J. Mockaiczio

Užlaiko geriausią Vyną, visokio skyriaus Arielkos ir kitų snyderį pastiprinančių gėrymų, teipgi skaniausių Cigarų, tik nepamirškite vietos

S. J. Mockaitis

224 ir 226 South Main Str.

SHENANDOAH, PA

Ar esi kureczias??

Kožnas kuris yra kureczias yra išgytas nauju mūsų išradimu; kurie apsigema kurti yra neisgydomi. Naujas ir lengvas budas. Apraszyk savo negalę. Agzaminavojimas ir rodas dovanai. Kiekvienas gali gydytis namie be didelių kasztų.

Dr. Dalton's Aural Institute,
La Salle Ave. Chicago, Ill.

BEST FOR THE BOWELS

If you haven't a regular, healthy movement of the bowels every day, you're ill or will be. Keep your bowels open, and be well. Force, in the shape of violent physic or pill poison, is dangerous. The smoothest, easiest, most perfect way of keeping the bowels clear and clean is to take

EAT 'EM LIKE CANDY

Pleasant, Palatable, Potent, Taste Good, Do Good, Never Sickens, Weakens, or Gripe, 10, 25, and 50 cents per box. Write for free sample, and booklet on health. Address 423

KEEP YOUR BLOOD CLEAN

DON'T TOBACCO SPIT and SMOKE Your Lifeaway!

You can be cured of any form of tobacco using easily, be made well, strong, magnetic, full of new life and vigor by taking **NO-TO-BAG**, that makes weak men strong. Many gain ten pounds in ten days. Over **500,000** cured. All druggists. Cure guaranteed. Booklet and advice **FREE**. Address **STERLING REMEDY CO.**, Chicago or New York, 437

HOTELIS arba geriausia

užeiga dėl darbininkų ar siaip žmonių. Kurie norite šį bei tą dasizinti ir szalto aluczio Taurę iszsigerti vyno ir visokių arieklų, ar cigarelių skanų užirukyti, ateikite pas:

Antaną Kalinaucką

18 N. Hancock st. **WILKES-BARRE**

ZINGEIDU IR AKYVA DĖL SVIETO.

Tikrai vlenatinė gydykla ant užželdinimo plaukų ant praplikusių galvų, teipgi į trumpą laiką sulaiko plaukų slinkimą.

Geriansia dantų gyduole: mūsų gyduole nustabdo Dantų skaudėjimą į keles minutes. Mes savo gyduoles gvarantavojam. Prekė tik 20c. Imant 6 bonkutes \$1.00. Siuncziam pacztu ir į svetimas szalis. Budas kaip jas vartoti yra parodytas keliose kalbose. Norint gauti visą rodą su informacije per laiszką adresavokit sziteip:

The J. M. BRUNDA CO. Chemists
Box 2361. New York. U. S. A.

Temykit, Lietviai!!!

Nuo szio laiko paleidziam žodynėlius kuo pigiausiai, idant kiekvienas Tautietis galėtų nusipirkti, ir davęs apsidaryti kieszniuje nesziოდamas pasižiurėti kada jam prireikia kokio zodžio, vigadą turėti.

Lietuviszkai — Angliszkajį gaus už 70 centų; Angliszkai—Lietuviszką už 30 ct., abudu už dolerį. Kas norėtų pirkti nesusiutus abu gaus už 80 centų.

Kun. P. SAURUSAITIS,
34 John st. Waterbury, Conn.

Anyone sending a sketch and description may quickly ascertain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. Handbook on Patents sent free. Oldest agency for securing patents. Patents taken through Munn & Co. receive special notice, without charge, in the

Scientific American.

A handsomely illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms, \$3 a year; four months, \$1. Sold by all newsdealers. **MUNN & Co.** 361 Broadway, New York
Branch Office, 625 F St., Washington, D. C.

Del vyru tiktai.

Asz kencziau daugelį metų, kalpo pasekmę jaunystės iszdykumo ir perzengimą įstatymų prigimties. Asz iszleidau ezimtus dolerų ant daktarų, nerandant pagelbos. Galiaus, lankantės savo szalije, asz kreipiausi prie tulo garsaus daktaro Viennoje ir jis davė man gyduolių, kurios mane visieszkal iszgydė. Asz apie tai pagarsinau savo draugams ir tie, kurie kentė phizieszkal, bandė ir iszgydytais tapo. Tada asz visieszkal perailudijau, kad kiekvienas kencziantis nuo tų ligų, gali atgauti sveikatą, vartojant tas gyduoles.

Daktaras davė man receptą ir gerai zinant, kad daugelis galėtų pasinaudoti isz jo, asz pasiryžau suteikti jį kiekvienam, kuris pareikalautu. Asz neturiu ką parduoti ir pinigų visai nenoriu. Asz garsinu vien dėlto, kad szį žinia ne vienam gali būti naudinga. Jeigu reikalaujete, raszykite idėdami markę ant ataskymo ir asz atsiusiu jums tą receptą lietuviszko kalbot. **KAREL JOHNSON,** 32 Hohmau st., Hammond, Ind.

NEISKALTYTE!
Kapitalistai sako: kad darbininkai užmano ir veikia, tai tas yra niekai.
Mes kuopelė darbininkų matydami jog mūsų sunkiai nždirbti pinigai tenka pateniams karoziaminkams. Taigi, uždejojme darbininkiszką karoziamą, kur lietuviai po sunkaus darbo galės susitrinti savo spēkas.
Keleiviai pribuvę isz kitų vietų gaus pas mus melingą priėmimą ir prieteliszšką rodą.
Lietuviu Prekyties SALONAS.
785 Bank str. WATERBURY, CONN.

Dr. Kallmerten GARSINGAS SPECIALISTAS

Chroniszkų, nerviszkų ir privatiszkų ligų vyrų, moterių ir vaikų kuris iszgydo per pacztą.

\$1,000

nagrades duos dėl to gydintojo kuris iszgydė tiek ligų ligų į tą laiką kiek Dr. K. Jojo gyduolės yra dirbamos isz žolių ir szaknų dėl kožno ligoio atskyrimo. **DR. KALLMERTEN ISZGYDĖ TUKSTANCIUS.** Daugelis likos gydintojų apšleiti kaipo neiszydomi. Jeigu kenti ant kokios norints ligos, raszykite pas Dr. K. idant prisistatę **RODĄ (DYKAI).** Apraszykit gerai savo ligą, lytį, (vyras ar moteriszškė) amžį, kiek everti, truputį plaukų ligoio ir už 2 centus pacztinę markę o apturėsi teisingą apraszymą ar galima bus iszgydyti ar ne. Adresas:

DR F J. KALLMERTEN.
TOLEDO, OHIO.

Our fee returned if we fail. Any one sending sketch and description of any invention will promptly receive our opinion free concerning the patentability of same. "How to Obtain a Patent" sent upon request. Patents secured through us advertised for sale at our expense. Patents taken out through us receive special notice, without charge, in THE PATENT RECORD, an illustrated and widely circulated journal, consulted by Manufacturers and Investors. Send for sample copy **FREE.** Address,

VICTOR J. EVANS & CO.
(Patent Attorneys),
Evans Building, WASHINGTON, D. C.

TRAJANKA (APSERGETA)

Vienatinis sutaisytojas tikrosios Trajankos Suvienytose Valstijose, geriausiai sudrutinančios, kuri susideda isz 52 vsjokių žolių, szaknų, žievių, sėklų, vaisių ir tt. isz viso svieto szalių.

Ketvirta dalis svoro kasztuoja 25 centai, su prisiuntimu per pacztą 35 centai, \$1.00 už svarą.

Perkucpziams 10 svarų už \$6.00.

G. Hoffmann

lietuviszkas aptiekorius
103 Grand str.
BROOKLYN, N. Y.

Caecilia Hall. GEO. SCHMIDT, prop.

101 & 103 Grand str.
Tarpe Wythe Ave. & Berry srt.
BROOKLYN, N. Y.

Kambariai draugyszių susirinkimams. Svetainė parsandoma dėl veselijų, balių ir tt. Gėrymai pirmos kliaos; vynu visokio skyriaus, likierių ir Lager Bier..

Draugystės szv. Juozapo susirinkimai atsibuna kas 1 ir 3 Utarninką. Draugystės szv. Kazimiero susirinkimai atsibuna kas 1 ir 3 Petnyczia.

D. L. & W. R. E.

Trukiai iszeina isz Plymouth'o:

Ant 7:00; 8:47; 10:13; 11:51 isz ryto į Scranton New York, Philadelphia, Binghamton, Elmira Buffalo, ir visų tarpinių stacijų bei į Vakarus.

Ant 7:38; 9:02; ir 11:3 isz ryto į Nanticoke Bloomsburg, Northumberland bei visų tarpinių stacijų ir susivienyjant dėl Williamsport, Harrisburg, Pittsburg, Baltimore, ir t. t.

Ant 2:25; 3:47; 4:40; 7:41 ir 10:15 po pietų į Scranton New York, Buffalo, ir visų tarpinių stacijų.

Ant 2:00; 2:49; 4:32; 6:43; 9:50; 12:30 pietų į Northumberland ir visų tarpinių etacijų susivienyjant dėl Williamsport, Harrisburg, Pittsburg, Baltimore ir t. t.

Tiketiai nž pigiause prekę į visas szalis, Sziaurę — Pietus, Rytus ir Vakarus ir į minksztųjų anglių pletinkes. Pasiklauskite antdypo Plymouth, Pa.

Deimanto Elektros Kryzius.

Vadinamas telpgi Volta Kryzius, keleta metu atgal tapo isz rastas Anstrijoje, ir pasidėkavojant savo nandai ryziustas veik prasiplatino Vokietijoi, Francuzijoi, Skandinavioj ir kitose Europos szalies, ir szlandien yra labiausiai pagėdaujamas kaip galingas vaistas nuo Reumatizmo ir daugelio kitų kuno negaliu.

Elektros Diemanto Kryzius gydo Reumatizma telp muskulu kaip ir sanariu. Neuralgija ir kitus kuno skaudėjimus, Nervizkuma, Nervu nusilpnėjima, Slilpnuma, Prastota Nerwu Gyvuma, Nervu Nupuolima, Nemiga, Abejotvinguma, Dvasios Nupuolima, Hysterija, Paralyziu, Sustengima, Drebuly, Neuralgija, Apop eksija, Nuomara, szv. Vito Szoki, Szirdies Plakima, Galvos skaudėjima ir visus Nervizsko Sistemo sugedimus.

Veikmė jo apsirėszkta pati per save begyje keletos dienu, bet kartais uztrunka keles dienas.

Kryziu reikia neszinti diena ir nakti, pakabinta ant szilkinio szniruuko ant kaklo anguzėziau szirdines indoubos. Nelynoji pusė turi but in spazcia apversta. Priesz naudojima ir viena syki ant dienos po to indė. Kryziu in truputi drungna geriausio ubauso szyvelima ir laikyti per keleta minuoziu. Vaikams ziurint pagėl amzin, ukusai reik su vandeni atskiesti. Preė to Kryzius yra vienas doleris ir gvarantuojamas, kad jis suteiktokia vat naidą kaip kad vėriausioje elektrizki dirzei. Kasz tuojanti penkiolika bei dvidezszimta sykiu daugiau. Kožna szeimynos sanarya, sveiklas ar ligotas, niekadose neturi but b to Elektrizsko Kryzius, kurs yra geriausi gelbėtoju pries visokias kuno negales ir skausmus. Prisiusk viena dolerį pe.

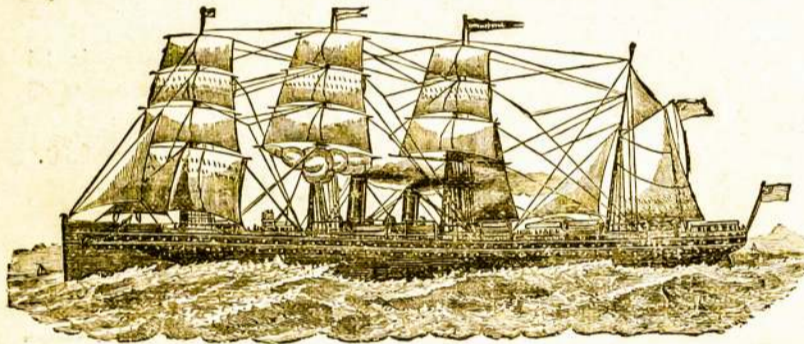
expresa, ar money orderj arba registruotoj gramatoj, o mes tametai savais kasztais pasiusme viena Elektrizska Diemanto Kryziu, arba 6 uz \$3.00. Gaunamos tukstencziais rekl mendaciję nuo ypatu kurios su pagelba szio Stebuklingo Kryzius iszsigydė. Yra uztektina dėl parodymo jo magiszkos galybes. Sztai pora tekis rekomendaciju:

Asz naudojansi jusų Diemanto Elektros Kryzių nuo 21 Kovo ir persitikirinau, kad tas kryzius tikrai telp pagelbingas, kaip sakėtė. Per ilga laiką asz negalėjau valdyti savo deszines rankos ir daug kentėjau įvisada turėdavan laikyti ją pariszta. Po naudojimo begyį dviejų sanvaiczių jusų Diemanto Elektros Kryzius galėjau apsielti jau Le pariszimo. Dabar su ta ranka nesznu pilną kibirą vandens. Asz ir neznau, kaip atidėkavoti jums uz telp didėle suteikta man pagelba.

ANDRES MADSEN, 2655 Quincy Ave., OGDEN UTAH, April 15 1892.

The Diamond Electric Cross Co. Dept 27, 306 Milwaukee ave., CHICAGO,

Gerbtini Tautieciai!

Turiu už garbę praneszti visiems lietuviams, jog epsiemiau agentyste ant labaigerų linijų. Taigi parduodu laivakortes ir siuncziu pinigus į visas dalis svieto. Uztikrinu jog su, nuo manęs pirktoms laivakortėms pervaziuosit didmarį per 8-9 dienas. Nusiuozciu pinigus į Lietuvą ir į kitus krasztus pasaulės, labai greitai.

Prie to apsaugoju naminius rakandus (furniture) nuo ugnies (fire-insurance). Turiu labai czystą ir puikią užeigą dėl svetelių, uzlaikau vyną alų, degtinę ir kitokius gėrymus, kurie zinau patiks dėl lietuvių ir nei prabaszezius nepaniekytų. Su guodone Kazimieras Baltrukonis.

Adrisuokit sziteip: **CHAS V. BOLTH,**
686 North Rivers Side str. WATERBURY, CONN.

KAZUNO

TRAJANKA, TRAJANKA, TRAJANKA!

Privalo rasti kiekvienoje szeimyniszkoje stuboje, nes yra svarbi naminė gyduolė.

Trajanka suramina nuvargusius nervus, pagerina smoką ir apmalszina Gumba. 65 ct. su prisiuntimu per paczta.

GUMBO--KURA, GUMBO--KURA.

Senai laukta gyduolė nuo Gumbo, patrukimo, skaudėji mo po krutine ir tam panaszių ligų, Gumbo-kura ne tik apmalszina, bet ir praszalina Gumbą \$1.00 uz praparetą su prisiuntimu \$1.25.

Raszyk pas aptiekoriu:

L. M. KAZUNAS,

107 S. Main str. SHENANDOAH, PA.

Darbas

suvienytai del slobnumo kuno ir viso Gyvumo speku.

Dėlto yra reikalingas sustij rini-
mui muskulų ir pilginimo stip-
rumo darbe.

Severa's Stomach Bitters

atlieka szita per sutrovėjimą mais-
to, sujautrinimą skilvio, sulaikymą
sukietėjimo vidurių, pastipri-
nimą nervų, czystijimą ir padau-
ginimą kraujo. Nėra geresnės
gyduolės nuo vidurių.

Preke 50 ct. ir \$1.00.

W. F. SEVERA.

MANUFACTURING PHARMACIST.
CEDAR RAPIDS, IOWA.

Severos gydūlės yra gaunamos
pas A. Groblevski, 111 Main str
Plymouth, Pa.

LIETUVISZKAS KRIAUCZIUS Kaz. Miliszauskas

256 E. Market str. Winkes-Barre, Pa.
Siuva puikiausiai visokius siutus pa-
gal naujusia madą, duoda drutą ir
gerą materiją ir už pigę prekę.

Telposgi senus ant nauj perdirba.
Visi pas savo Tautietį.

Dr. Leonard Landes,

Lietuwiszkas Doktoras.

134 E. 24 Ul.

New York.

Garsingas gydytojas vyriszku ir moteriszku ligų. Mokinosi universi-
tete New Yorke, praktikavo ligon-
bucziuose; Viedniuje, Berlyne, kara-
liszkoje mokykloje Londone, buvo
perdėtinu mokslo Labanon, Balle-
vue, Port Graduale Hospital College
ir t. t.

Uz tikrina iszgydyma

visų slaptų ir paprastų ligų, kaipo
tai: plauczių, kepenų, skaudėjimą
vidurių galvos, nepomietį, apalpmā,
skaudulius, zaizdas, tynimą, mote-
riszkas ligas ir nevaisingumą. Gy-
dymui nerviszku ligų reikia naudot
elektrikinas prietaisas.

Ligas lytiszku dailiu

iszgydysiu į keles dienas, taipogi
ligas pilvo, uzdegimą žarnų, iszdzii-
vimą pieno, skaudėjimą lupų, nosies,
akių, ausų, nustojimą pajiegu ir t. t.
Iszgydymą uztikrinu kiekviename
atsitikime. Chroniszkas ligas gydan
pasekmingai, ir slėpemas ligas uzlai-
kau slapytbėje.

Dr. Leonard Landes.

134 E. 24th st., Cor. Lexington Ave.

Offiso valandos: nu 9 ryto, iki 1 po piet.
nu 5 po piet iki 8 vakaro
Nedėliomis: nu 8 iki 10½ val. ryto;
nu 2 iki 4 val. po piet.

Rodos per gramatas dykai.

Uzpraszydami gydyklas prisiuski-
te \$1.00.

Jeigu sergi, tai paraszyk kiek
turi metų, kiek sveri ir apaszkyk sa-
vo ligą, o asz prisiusiu gydyklas ku-
riomis iszsigydysiu.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue,

CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuwe tapo
Apdowanota

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Paro-
dos uz rupestringa, tei-
singa ir artistiszka isz-
dirbima.

KARUNŲ, SZARPŲ,
KUKARDŲ, ROZETŲ,
BERLŲ, MARSZAL-
KINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszi guo-
dotiniems Kunigams ir guodotin.
Draugystėms, kad asz dirbu wi-
sus augszeziaus paminėtus daig-
tus Pigiausei, Teisingiausei
ir Geriausei, nes per 30 metų
uzsiimdama iszdirbimais igijau
geriause praktiką ir dėl to galiu
wiską padirbt pigiau ir geriau ne-
gu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

